304. številka. V Ljubljani, v ponedeljek 23. decembra 1918. LI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod" velja po pošti:
za kraje bivše Avstro-Ogrske: celo leto skupaj naprej . . K 50·— | pol leta . . . . 25·— | četrt leta . . . . 13·— | na mesec . . . . 4·50
za Nemčijo: celo leto naprej . . . . K 55·—
za Ameriko in vse druge dežele: celo leto naprej . . . . K 60·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, pritličje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.
Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna" telefon št. 85.

„Slovenski Narod" velja v Ljubljani:
dostavljen na dom ali če se hodi ponj: celo leto naprej . . . . K 48·— | pol leta . . . . 24·— | četrt leta naprej . . . . K 12·— | na mesec . . . . 4·—
Posamezna številka velja 30 vinarjev.
Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 43

Zaprisega ministrov.

Belgrad, 21. decembra. (Lj. k. u.) Danes popoldne ob petih so bile v dvorani začasnega dvora prestolonaslednika Aleksandra zapriseženi novi ministri, kolikor jih je v Belgradu. Ministre rimsko-katoliške vere dr. Korošca, dr. Kramerja in dr. Lukinića je zaprisegel profesor zagrebške teologije dr. Barać, pravoslavne ministre pa belgrajski prota Nikola Božić. Katoliška formula se glasi: »Konastopam mesto ministra, prisegam pri Bogu vsegamogočnemu, da bom zvest kralju Petru in da se bom strogo držal ustave ter državnih in deželnih zakonov kraljevine SHS.« Po zaprisegi je prestolonaslednik nakratko nagovoril nove ministre in poudarjal njih zasluge za ustvarjenje enotne države ter izrazil željo, da bi mogli dovršiti to veliko delo s popolnim uspehom. Pri sprejemu se je nato prestolonaslednik razgovarjal s slehernim. Ministri dr. Trumbić, dr. Petričić, dr. Alaupović in dr. Spaho bodo zapriseženi naknadno, ker do sedaj še niso dospeli v Belgrad.

DRŽ. OBLASTVA V ROKAH MINISTRSTVA.

Belgrad, 21. decembra. (Lj. k. u.) Predsedništvo Narodnega Veča je obvestilo jugoslovanski odbor v Ženevi na roke dr. Trumbića, da je prešla državna oblast z današnjim dnem od Narodnega Veča na novo ustanovljeno ministrstvo. Stem preneha tudi svojedobno jugoslovanskemu odboru v Ženevi po Narodnem Veču podeljeno pooblastilo, zastopati državo SHS v inozemstvu.

IZGUBLJENA DRŽAVA IN KRONA.

Zagreb, 20. decembra. (Lj. k. u.) V »Samoupravi« je predsednik črnogorske misije izjavil z ozirom na vest, ki jo bivši črnogorski kralj razširja v časopisju: « Velika narodna skupščina v Podgorici je izvoljena po volji vsega naroda. Bivši črnogorski kralj je s svojimi neodkritosrčnim volevanjem in s svojim begom iz dežele, ki jo je kratkomalo zapustil, izgubil državo in krono. Prekinili smo vsako zvezo z njim.«

Dr. P. Pestotnik:

Naše sedanje naloge.

I.

Politična in državna osvoboditev je za nas neprecenljive vrednosti. Osvobojene so za nas vse one sile, ki smo jih doslej morali vporabljati v težki narodno - obrambni borbi na naših severnih in zapadnih mejah in v borbi z nemštvu služečim upravnim sistemom znotraj slovenskih meja. Vendar je politična osvoboditev za življenje svobodnih državljanov samo okvir. Temu moramo dati vsebino. Napeti moramo vse moralne, kulturne in gospodarske moči in sposobnosti, da dobimo znotraj okvira politične osvoboditve vsebinsko polno in v barvah skladno sliko, ki nam predočuje in prinaša dejansko kulturno, gospodarsko in socijalno osvoboditev nas vseh. Bivši državi opravičeno očitamo nenravnost in smo ji v svoji notranjosti že davno pred vojno odrekali pravico do življenja: bila je brez načelne in znanstvene kulturne smeri. Besedilo zakonov je bilo še dosti moderno, predpogoji za duševni razvoj pojedinca in narodov so se naslanjali teoretsko na temelj enakopravnosti, v resnici pa je bilo izvajanje teh zakonov surovo nekulturno nasilstvo v vseh panogah državnih kulturnih zavodov in naprav posebno pa v šolstvu. Vsled pomanjkanja zunanje ugodnih razmer so morali zaostati najboljši talenti. Pokopane so bile za vedno kulturno produktivne moči. Kje je ostala svoboda vere, vesti, naziranja, izražanja mnenje? Vzdrževale so se javne šole z očitno nasprotujočimi si smermi, v istem razredu se je po uradno odobrenem učnem načrtu poučevala protiznanost ali neveda poleg znanosti in vede. Dosledna je bila učna uprava samo v pogledu ponemčevanja. Laž in breznačelnost v kulturni vzgoji je rodila laž in nemoralnost v ljudstvu. Navdušeno so klicali avstrijski patriotje pred štirimi leti: »živic vojska, cesar, Avstrija itd.«, hinavsko in škodaželjno so se smejali sti ljudje, isti vojaki, isti cesarski rodbini in isti Avstriji ob njih razpadu. — Gospodarsko služi vsaka imperijalistična in absolutna država koristi premožnih ljudi: »če si bogat, ti dam priliko, da še bolj obogatiš na stroške malega in stradajočega trpina, samo podpiraj naše državne interese in vladarsko rodbino«, tako so menili oni, ki so vladali. — S socijalno zakonodajo in zaščito gmotnih koristi v prid revnim slojem se je vlada pričela pečati šele takrat, ko se je delavstvo pričelo v masah upirati.

Slabo in lažnjivo izvajana uprava uniči sleherno pozitivno in dobro stran zakonodaje. Na ta pota žalostne preteklosti se kot prijatelji prave svobode ne smemo več vrniti. Spoštujmo politično svobodo in dajmo tej svobodi pravilno gospodarsko, kulturno in socijalno vsebino!

Preveč pričakujemo od Narodne vlade ali skupnega ministrstva, premalo zahteva vsak sam od sebe. Narodna vlada SHS v Ljubljani je prevzela javne posle za slovensko ozemlje, ko je Avstrija razpadla in je odgovorna skupnemu ministrstvu in bodočemu redno izvoljenemu narodnemu parlamentu. Vzdržati mora stroj javne uprave v teku oziraje se pri tem na socijalne potrebe časa in za mlado državo moralno opravičljivega in materijelno možnega proračuna. Vlada se s provizoričnimi naredbami, da se preskrbi nujno potrebna množina živil, da se hranijo demobilizacijski predmeti in vporabijo v prid javni koristi, da ne zastane popolnoma obrt, industrija, trgovina. Enako važna so prometna, šolska vprašanja, javna dela po premogokopih in drugod, socijalna skrb za brezposelne, invalide, begunce itd. V zunanje političnem pogledu so dogovori z nemško Avstrijo v gospodarskem in prometnem pogledu glede izvoza, uvoza in prevoza odlične važnosti. Vojaška politika in diplomatske priprave za mednarodno konferenco, naj nam zagotovijo naše narodne in gospodarsko naravne meje na severu in zapadu. S ponarodenjem uradniških mest se bližamo zdemokratizovanju javne uprave. Vse uradno postopanje pa mora naravno nositi pečat prehodne dobe, razmerja k osrednji vladi, ki ji je pridržano reševanje splošnodržavnih vprašanj, in pečat še ne povsem pojasnjenega mednarodnega položaja našega dela troimenskega naroda SHS. Vojni vihar je podrl Avstrijo in raznesel njene upravne ude, naloga pokrajinskih vlad pa je, da zbere vporabno snov, nadomesti z novimi in pomaga graditi na znotraj in zunaj skladno novo državno telo, ki naj ga oživlja v boboče eno osrednje srce in ena duša.

Vojska ni podrla samo formalne uprave, mnogo bolj nam je vojna škodovala s tem, da je uničila veliki del moralnih vrlin in sposobnosti v našem ljudstvu. Pojem o značajnosti, volji in ljubezni do dela, potreba po izobrazbi in vzgoji, zmernosti in gospodarskega smisla, socijalne zavesti sožitja v človeški družbi in dolžnosti za posameznika, ki nujno pohajajo iz zavesti tega razmerja posameznika k socijalno višje organizirani celoti — vsi ti nekdaj skrbno gojeni ideali, so zatemneli in vsakdo se brez ozira na svojega bližnjega žene za svojimi nečloveškimi instinkti. Etična anarhija je najbolj žalostna posledica te vojne in ta utegne postati za naš narod usodna, če se nevarnosti ne zavemo in če pravočasno ne vporabimo primernih sredstev za zdravo konsolidacijo moralnih temeljev med vsemi sloji našega ljudstva. Surovo samoljubje in slepo drvenje po trenotnih užitkih žene celo duševno zrele in gospodarsko močne narode v propast, kaj šele narod, ki je po krivdi drugih gospodarsko in prosvetno slabo organiziran in ki se danes nahaja v zibelki lastne državnosti.

Povratek predsednika Masaryka.

Praga, 21. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Prvi oficijalni pozdrav predsednika dr. Masaryka na ozemlju Čeho - slovaške republike je bil na mejni postaji v Hornem Dvorištu. Predsednikov vlak je imel 17 vozov, med temi 3 salonske in 2 službena voza. Med prvimi, ki so izstopili z vlaka, je bil predsednik dr. Masaryk, svež kakor vedno in po dolgi vožnji nikakor ne utrujen. Predsednik deželne upravne komisije dr. Franta ga je pozdravil. Predsednik se je zahvalil z govorom, v katerem je rekel, vse, kar smo do sedaj dosegli, smo pridobili z lastnim, smotren. delom. »Naše delo pa še ni končano; delati moramo vztrajnejše kakor do sedaj. K sodelovanju pozivljam vse«. — Mesto Budejovice je bilo slavnostno okrašeno, ko je prispel vlak s predsednikom. 24 strelov iz topov je naznanjalo njegov prihod. Na kolodvoru ga je ozdravil minister dr. Zahradnik. Predsednik je imel nagovor in je nato korakal ob fronti častne stotnije čehoslovaških čet, nakar se je odpeljal v mesto. V Mestnem domu ga je pozdravil predsednik mestne upravne komisije dr. Zatka. Dr. Masaryk se je po tem sprejemu vrnil na kolodvor, kjer je prenočil. — Danes ob devetih zjutraj je dr. Masaryk nadaljeval vožnjo v Prago. Povsod so mu prirejali navdušen sprejem posebno v mestu Taboru. Vse postaje ob železnici so bile v zastavah. Na tisoče ljudi je pričakovalo predsednika in mu prirejalo navdušene ovacije.

Praga, 21. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Prihod predsednika dr. Masaryka se je razvil v enega največjih narodnih praznikov. Vse šole, trgovine, tvornice in delavnice so zaprte in iz vseh okrajev Čeho - slovaške republike so prišla v Prago odposlanstva, da pozdravijo svojega predsednika. Navzočih je tudi mnogo inozemskih gostov. Glavno mesto si je nadelo praznično obleko. Raz vse hiše plapolajo zastave in se vijejo venci. Poleg zastav v čeho - slovaških in slovanskih barvah vihrajo tudi zastave zaveznikov. V prid skladu za vojne pohabljence in sirote so dana v najem okna vseh ulic, po katerih se pomika sprevod s predsednikom dr. Masarykom. Čeho - slovaške čete, potem Sokoli, razna društva, korporacije, politične organizacije in dijaki tvorijo od Wilsonovega kolodvora dalje špalir, za katerim se izza zgodnjih ur gnete nepregledna množica. Povsod je vzoren red. Posebno pestro sliko nudi pogled na estrado pred muzejem na Vaclavskem trgu, kjer se je zbral cvet praških dam v krasnih narodnih nošah. Prihod predsednika Masaryka je naznanilo več topovskih strelov in zvonenje v vseh cerkvah.

Praga, 21. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Vlak s predsednikom Masarykom se je pripeljal pred eno popoldne ob nepopisnem navdušenju navzočih na Wilsonov kolodvor. Ko je predsednik Masaryk stopil iz voza, so ga pozdravili ministrski predsednik dr. Kramař in drugi člani vlade. Potem je odšel v slavnostni salon. Tam ga je pozdravil ministrski predsednik dr. Kramař z nastopnim govorom: Iskreno in resnično nas veseli, da vas moremo pozdraviti v naši sredi kot prvega predsednika naše čehoslovaške republike. Pozdravljam vas v imenu prve vlade naše nove države. Pozdravlja vas ves narod, vsi njegovi sloji brez razlike. V vas pozdravljajo in proslavljajo vaši sodobniki, ki so bili Vaši sotrudniki ob velikem delu, kar ste dosegli za osvoboditev našega naroda. Vsi vas zahvaljujemo za vso bedo štiriletnega prognanstva, za vse Vaše veliko delo pripoznanja samostojnosti in svobode čehoslovaškega naroda. Zahvaljujemo vas zlasti za to, da ste nam vzgojili naše brezprimerne junake in organizirali našo čehoslovaško vojsko tako, da v njeni notranji disciplini spoznavamo preporod našega naroda in njegovo vzgojo k pravi prostosti. Pozdravljam vas v imenu naše vlade, ki ji pripadajo vse stranke našega naroda. Vse te so se združile k velikemu in težkemu delu zgradbe naše republike v duhu pravega demokratizma in resnične idealne pravičnosti. Vemo in smo preverjeni, da boste v tej slogi vlade in naroda spoznali vam najljubši pozdrav čehoslovaškega naroda. Upamo in želimo, da ostanete vi najboljši varuh te sloge. Tudi mi smo preživeli hude čase, odkar ste zapustili vse, kar vam je bilo drago, da pomagate svojemu narodu priboriti svobodo. Sicer nismo še mogli dovršiti krasnega čudeža notranje spojitve, ki se vam je posrečila pri naših vrlih vojakih, vendar pa boste uvideli, da smo sedaj drugačni ljudje kakor pred vojno. Nad češkimi krajinami veje nov, svež, velenaroden duh in iz radosti, ki vas je danes sprejela, vam ne bo donela samo hvaležnost za vse, kar ste dosegli vi in vaši sotrudniki, marveč tudi navdušeno veselje za našo svobodo, radosten vzklik src, ki se čutijo prosta mučne zavesti sužnosti in zatiranja. Doni vam pa naproti tudi naša neomajna volja, braniti in obvarovati našo svobodo proti vsakemu zunanjemu in notranjemu sovražniku. Bodite nam torej še enkrat dobrodošli! Želimo vam kakor tudi sebi in vsemu narodu, da ste nam v teh hudih urah zgradbe nove države voditelj in svetovalec na poti v veliko, zlato bodočnost našega čehoslovaškega naroda.« Nato je pevski zbor učiteljev zapel narodno himno, ki jo je pa preglasilo viharno navdušenje. Potem je predsednik društva čeških pisateljev Alojzij Jirasek pozdravil predsednika z nastopnim govorom:» »Naša zlata Praga ni samo glava ponižanemu kraljestvu, tem več nam sveti danes kot kažipot v novo bodočnost, k novemu življenju. Pozdravljam vas kot junaka duha, ki se iz ljubezni do svojega naroda ni strašil ničesar, ki je žrtvoval vse, zapustil svoje najljubše in jih prepustil negotovi usodi, ko je zapuščal svojo domovino, da bi pohitel v neizprosni boj in priboril svojemu narodu svobodo.« Govornik primerja Masaryka z Benjaminom Franklinom in veli, da je moral prepotovati več morij in dežela, da je moral kljub naporom obiskati več delov sveta in navzlic nevarnostim povsodi klicati k orožju, da je na ta način pričaral čehoslovaško armado na dan, ki je potem z občudovanja vredno hrabrostjo prelivala kri za ideale naroda.« Doživeli smo dosego našega koprnenja. Mnoga stoletja ni bilo v našem narodu toliko prave in odkritosrčne radosti. Po izvolitvi prvega češkega kralja Jurija Podiebradskega se češki narod ni radoval tako srčno kakor danes ob vašem povratku. Bodite nam dobrodošli, naš ljubi junak in zmagovalec, čigar ime se bo med nami blagoslavljalo od rodu do rodu. Velikanska radost je sledila tem besedam. Predsednik Masaryk je stisnil Jirasku roko. Pevci so zapeli husitski koral. Predsednik Masaryk je nato odgovoril: »Dovolite mi, da se vam z nekaterimi besedami zahvalim. Veseli me, da ste me pozdravili vi, predsednik čeških pisateljev, ki so reprezentanti češkega naroda. Imel sem vedno pesnike in stvaritelje za zastopnike narodne volje. Vi nimate manjše zasluge za izpolnitev naše politike, kakor drugi. Zato hočemo tudi nadalje delovati z vami. V tem delu bo dokaj poezije, to bo bajka, toda bajka resničnosti, v kateri živimo. Čaka nas še mnogo dela, skupnega dela; tudi mali mož more sodelovati pri razvoju čehoslovaškega demokratizma.« Nato se je pričel triumfalni obhod Masarykov po okrašenih praških cestah.

Zaobljuba Masarykova.

Praga, 21. decembra. (Lj. k. u.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Današnja seja narodne skupščine je bila jako mnogobrojno obiskana. Prišli so vsi člani skupščine. V ložah so bili zastopn. entente, med drugimi tudi angleški, francoski in italijanski častniki. Ko je narodna skupščina zagledala zaeziške zastopnike, je izbruhnil vihar navdušenja. V častnikarski loži je bila gospa dr. Beneševa, soproga ministra za zunanje stvari. General Piccioni se je zahvalil za ovacije, prirejene zastopnikom entente. Ob 4. uri 15 minut je vstopil predsednik Masaryk v spremstvu predsednika narodne skupščine Tomaška in članov vlade. Pozdravili so ga z dolgotrajnim, viharnim ploskanjem in s klici: Živio Masaryk! Predsednik narodne skupščine Tomašek je nato govoril navdušen govor. Zastopnik Slovakov Janoška je pozdravil predsednika. Minister dr. Zahradnik je prečital pozdrav italijanskega ministrskega predsednika Orlanda; za ta italijanski pozdrav se je zahvalil predsednik Tomašek. Masaryk se je ginjen zahvalil ministrskemu predsedniku dr. Kramařu in narodni skupščini. Naposled je predsednik Tomašek prebral nastopno zaobljubo: »Obetam kot predsednik Čehoslovaške republike, ob svoji časti in vesti, da bom vedno deloval za blaginjo republike in naroda in spoštoval zakone«. Masaryk je odgovoril: »Obetam«. Člani narodne skupščine so se dvignili in navdušeno ploskali. Zapeli so narodno himno. Naposled je izjavil Masaryk: »Gospoda! Izvolite priti jutri ob dveh popoldne na grad, da slišite prvo poročilo predsednika«. (Viharno odobravanje.) Predsednik narodne skupščine je nato zaključil sejo.

MASARYKOVA POSLANICA.

Praga, 22. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: V velikem sprejemnem salonu avstrijskih cesarjev na praškem gradu, ki bo odslej sprejemnica ministrskega predsednika, je danes prvi predsednik Čehoslovaške republike dr. Masaryk prečital svojo poslanico zbranim članom narodne skupščine in zastopnikom zveznih držav. Ko se je dvignil dr. Masaryk in izpregovoril prve besede, so pričeli navzoči burno ploskati in vzklikati predsedniku. Dr. Masaryk je izvajal med drugim: Prost je naš narod, neodvisen, spoštovan in uživa polno simpatij v družbi evropskih narodov. Vedno si kličem v spomin, je-li istina ta naša nova svoboda, ni-li morda le sen. Ne, svoboda naša je uspeh štiriletne vojne. Svet je bil razdeljen v dva tabora: na eni strani pravica, na drugi krivica. Zmagala je pravica nad krivico, duh nad materijo, resnica nad zavijanjem dejstev. (Pritrjevanje.) Na drugi strani je bil pruski militarizem, stremljenje po zavladanju celemu svetu. Pangermanizem je hotel zavojevati ves stari svet: Evropo, Azijo in Afriko, udejstviti je hotel stoletne sanje: Berlin-Bagdad. Zavojevati je hotel vzhodno Evropo, kar bi imelo za posledico podjarmljenje zapada. Toda na mesto utrujene Rusije je stopila mlada in sveža Amerika. Krasne zmage maršala Focha so dovedle do tega, da je pravica diktirala krivici mirovne pogoje. Avtokracija je podlegla, demokracija vstaja. Načela predsednika svobodne Amerike, velikega demokrata Wilsona, so pokazale nove poti, in ta načela so zmagala. Konsekventno je oznanjal pravico vseh držav, malih in velikih, do samoodločbe narodov. Vsa politična moč izhaja, kakor je že rekel Lincoln, iz naroda. Iz naroda, narodu, za narod: to so načela našega velikega zaveznika. — Dr. Masaryk je omenjal zasluge češkega naroda za osvoboditev izpod jarma. V razvoju Rusije med vojno se zrcali razvoj naše armade. Stara vlada Stürmerjeva je bila proti vzpostavitvi naše armade na Ruskem. Tudi Kerenskij je bil v začetku proti nam, in še-le kasneje je bil drugih nazorov, ko so naše čete izvojevale Brusilovo zmago, ki je bila v prvi vrsti zasluga Čehov. Polivale Brusilovega, Alekseja in drugih vojskovodij pričajo za to. Še-le po velikem trudu se je posrečilo organizirati ves zbor, ki je štel prvotno 50.000 in kasneje 100.000 dobro opremljenih mož. Sposobnost naših junakov, vzorna disciplina in pa ljubezen do domovine so bile vzor njihovim tovarišem. Ne smemo pa pozabiti naših mučenikov pod habsburškim terorjem in tisočev žrtev, ki jih je zahtevalo ujetništvo v Rusiji, ki jih krije hladna ruska zemlja ob Murmanski obali, v Turkestanu in na drugih ogromnih ravninah Rusije. V vseh deželah imamo češke grobove. Njim gre naša zahvala, njim se moramo oddolžiti najprvo. Naša vojska se je bojevala na vseh bojiščih in povsod je močila češka kri bojne poljane. **Toda zmagala je naša pravična stvar.** Naši junaki so nam izvojevali svobodo, neodvisnost, lastno državo. S tega mesta se zahvaljujem vsem članom krajevnega čehoslovaškega Narodnega sveta za Rusijo in posebno umrlemu glavnemu tajniku Juriju Klecandi. Prva je bila Francija, ki je priznala v februarju pomen našega naroda za zaveznike in za Evropo. Francija je prva priznala naš Narodni svet v inozemstvu in je vzpostavila in ves čas vzdrževala našo armado v Franciji in kasneje v Rusiji. Bila je v resnici velikodušna napram našemu narodu.

*

Dunaj, 21. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Na Lobkowitzovi palači, kjer je čehoslovaško poslanstvo, je danes ob ½ 1. popoldne zaplapolala belo - rdeča zastava. To je bilo v trenotku, ko je predsednik Masaryk dosel v Prago. V rdeči dvorani poslaniške palače so se zbrali člani poslanstva, likvidacijske komisije in Narodnega vybora za Nižje Avstrijsko. Kot zastopnik poslanika Tusarja je imel prvi tajnik dr. Robert Flieder nagovor, v katerem je omenjal muke čeho - slovaškega naroda in izpodbujal navzoče, naj delujejo z vsemi močmi v prospeh nove republike. Svoj govor je sklenil z vzkliki republiki, domovini in prvemu predsedniku Masaryku.

Praga, 21. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: V včerajšnji seji narodne skupščine je bil sprejet proračun v drugem in tretjem čitanju. Tekom debate je izrazil čian narodne skupščine Horaček željo, da bi poleg Čehov bili v zbornici zastopani tudi Nemci. Narodna skupščna je določila, da dobiva predsednik republike 500.000 kron plače na leto in reprezentacijsko doklado 500.000 K. Ministrski predsednik ima letne plače 70.000 kron, ministri pa 60.000 kron.

Protestni shod v Unionu.

Včeraj se je vršil v veliki dvorani hotela Union« velik protestni shod proti zasedenju jugoslovanskega ozemlja po Italijanih in Nemcih. Na shodu so govorili zastopniki Trsta, Goriške, Primorske, Istre, Dalmacije in Koroške. Vsi govorniki so v živih barvah oslikali položaj v okupiranem ozemlju in nasilstva s strani Italijanov in Nemcev. Govorili so tudi zastopniki socijalne demokracije ter se popolnoma strinjali s stališčem ostalih strank. Žal radi pomanjkanja prostora ni možno priobčiti nadrobnega poročila o govorih posameznikov, ki so med zelo številno zbranimi zborovalci izzvali vihar odobravanja. Koncem zborovanja ste bili sprejeti dve rezoluciji, ena socijalno - demokratska, ki se po jedru strinja z rezolucijo Narodnega sveta. Rezolucija se glasi:

Jugoslovanski vladi v Belgradu.

Tisočglava množica, zbrana dne 22. decembra 1918. na protestnem zborovanju v veliki dvorani Uniona v Ljubljani je sklenila sledečo resolucijo:

1.) Zborovalci protestirajo najodločneje proti temu, da so Italijani zasedli dosedanje pokrajine demarkacijske črte, ki obsegajo velik in najvažnejši del jugoslovanske zemlje in to na podlagi premirja, katerega so sklenili s staro Avstro - Ogrsko, ko že ta ni več obstojala in je že bila ustanovljena samostojna jugoslovanska država.

2.) Zborovalci protestirajo najodločneje proti londonskemu paktu, na podlagi katerega hočejo Italijani obdržati naše po ogromni večini slovensko ozemlje ter izjavljajo, da ga sploh ne priznavajo, ker je bil sklenjen brez nas in proti nam ter nasprotujejo principu somoodločevanja narodov in ga Srbija ni nikdar priznala.

3.) Zahtevajo, da se mora vse jugoslovansko po Italijanih zasedeno ozemlje s Trstom, Istro, Dalmacilo, hrvat. Primorjem, Reko, Goriško ter delom Kranjske in Koroške vred brezpogojno in v celoti pridružti jugoslovanski državi in pozivljajo skupno jugoslovansko vlado, da zastavi v ta namen vse svoje sile.

4.) Protestirajo proti nasilstvom Italijanov na naših zasedenih tleh in nasilstvu

Nemcev na Koroškem ter kršenju mednarodnega prava in izjavljajo, da se ne uklonijo glede našega zasedenega slovenskega teritorija nobenemu kompromisu.

5.) Pozdravljajo najiskrenejše pod italijanskim jarmom trpeče brate in jih zagotavljajo, da ne bodo dopustili nikdar, da jih odtrga sovražnik od skupne jugoslovanske domovine. Izjavljajo, da so pripravljeni poseči po najskrajnejših sredstvih za osvobojo tega dela naše celokupne domovine.

6. Protestirajo proti nasilstvom Nemcev na Koroškem zlasti tudi v Celovcu in Beljaku, ki spadata kot naravni in gospodarski središči v slovenskem ozemlju k Jugoslaviji.

Obe resoluciji ste bili soglasno z velikim odobravanjem sprejeti.

Nato je bila sprejeta z navdušenjem tudi brzojavka prestolonasledniku - regentu Aleksandru, ki se glasi:

Princ Aleksander, regent
Belgrad.

Zborovalci, zbrani na velikem protestnem zborovanju v hotelu Union v Ljubljani, da protestirajo proti italijanski okupaciji naše zemlje in nasilstvom, pozdravljajo najiskreneje Vašo Visokost kot reg. Jugoslavije. Z udano zaupljivostjo se obračajo do Vaše Visokosti v veri, da bode Vaša Visokost zastavila vse sile za osvoboditev od Italije okupiranega dela Jugoslavije in za ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Živahno odobravanje.

Na zborovanje je došlo tudi več brzojavnih pozdravov, nakar se je veličastni shod zaključil.

Sprejem srbskih čet v Ljubljani.

Včeraj na večer je dospel v Ljubljano bataljon 4. srbskega pešpolka drinske divizije, kateri pripada glavna zasluga, da je bila v septembru razbita bolgarska fronta ter s tem podan temelj za katastrofo, ki je zadela centralne sile. Ob 3. uri 50 min. bi moral priti vlak, toda vsled pozdravov na progi in drugih težkoč je dospel v Ljubljano šele ob pol 8. zvečer. Na kolodvoru jih je pričakovala tisočglava množica vseh stanov in poklicev. Ko so srbske čete — 1500 mož, v polni vojni opremi, večina s francoskimi čeladami — prikorakale pred peron, jih je občinstvo pozdravilo z entuziastičnimi klici: »Živeli srbski junaki, slava srbski vojski, živel naš kralj Peter!« Navdušene ovacije, ki jih je množica prirejala došlim vojnikom, so trajale dobre četrt ure. Le s težkim trudom si je priboril posluh predsednik Narodne vlade g. Josip Pogačnik ki je v vznesenih besedah slavil junaštvo srbske armade. Njegov govor je izvenel v vzklik: »Naj živi naš kralj Peter, naj živi regent Aleksander!« Njegovemu govoru so sledile znova navdušene ovacije. V imenu mestnega občinskega sveta je pozdravil srbske junake podžupan g. dr. Karel Triller. V svojem govoru je slavil brezprimerne žrtve srbske armade, ki jih je doprinesla na altar jugoslovanske domovine, ter v odušev ljenih besedah očrtal neprecenljive zasluge, ki si jih je stekel prisotni polkovnik Milan Pribičević za osvoboditev in ujedinjenje celokupnega jugoslovanskega naroda. Ko je zaključuje svoj govor pozval navzoče, naj vzkliknejo slava srbski armadi, slava prvoboritelju jugoslovanske ideje Milanu Pribičeviću, je množica v nepopisnem navdušenju prirejala presrčne ovacije polkovniku Milanu, hoteč s tem dokazati, da umeva ceniti zasluge, ki si jih je pridobil za skupno jugoslovansko stvar. Poseben pevski zbor je zapel nato »Lepo našo domovno«, katero je večtisočglava množica poslušala gologlava. Nato je pozdravil srbske vojake, te sokole jugoslovanske ideje, v imenu Slovenske Sokolske Zveze starosta dr. Ivan Oražen, v imenu slovenske omladine pa g. Novak. Za lep, presrčen sprejem se je zahvalil polkovnik g. Milan Pribičević, izjavljajoč, da so bile Srbom dobro znane težnje svojih bratov Slovencev in da bodo Srbi, tesno združeni z nami pač kmalu dosegli, da bo tudi zadnji Jugoslovan združen s celoto, pa bodisi kjerkoli, na Madžarskem, v Dalmaciji, Istri, Primorski, Goriški, Trstu in na Koroškem. Navdušene ovacije so sledile njegovm besedam, vsklikalo se je združeni Jugoslaviji, kralju Petru, kraljeviču - regentu Aleksandru, polkovniku Milanu Pribičeviću, Srbiji in njeni vojski. Na peronu je bilo zbranega nebroj ljudstva, društev, korporacij, ženskega cveta in vojakov. Pevski zbor je zapel nato še pesem »Od Urala do Triglava«, nakar se je jela srbska vojska pomikati po ljubljanskih cestah, povsod živahno pozdravljena, zlasti pa na kolodvoru, pred pošto in po drugih javnih trgih.

Nastanjena je v novi domobranski vojašnici.

Razne vesti.

Ozlovoljen Italijani.

Bern, 22. decembra. (Lj. k. u.) Kakor poroča Dunajski kor. urad, piše »Neue Züricher Zeitung«: Italijanski listi pišejo zelo neugodno o Clemenceaujevih izjavah o jugoslovanskem vprašanju in o italijansko-francoskih odnošajih. Izjave so prišle po Raimondovem interviewu v svet. Nekateri listi sploh molčijo, drugi pa naglašajo, da tako priznanje italijanskih aspiracij na Adriji, polno različnih klavzul, nikakor ne more ugodno vplivati na prijateljske odnošaje med obema državama.

Poljski prostovoljci na povratku domov.

Lugano, 22. decembra. Italijanske vojaške oblasti sestavljajo skupine poljskih prostovoljcev, da jih prepeljejo v domovino. V mestu Santa Maria Capua se nahaja armada, ki šteje 40.000 mož, in ki je pripravljena za odhod. Nadaljni kori se sestavljajo v bližini Milana in Turina. V celem bodo ti kori šteli reko 30.000 mož. Prvi izmed teh polkov se vkrca v nekem francoskem pristanišču in se prepelje v Gdansk. Ostali polki se vrnejo na Poljsko najbrže preko Avstrije.

Nemci in boljševiki.

Berlin, 21. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Wolffov urad poroča o povratku nemške vzhodne armade: Revelj smo izpraznili. Sovjetske čete prodirajo za velikimi armadnimi deli in se ne zmenijo za nobeno izjavo in noben dogovor. Te čete skušajo terorizirati prebivalstvo. V Ukrajini so se naše čete pri Sarnju, Žitomiru, Beričevu in Jekaterinoslavu zaplele v boj z boljševiki, ki so skušali ovirati umikanje. Naše čete so povsod zmagale. Pri Žitomiru smo uplenili 15 topov.

★

London, 21. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Kakor je izvedel Reuterjev urad, prideta predsednik Wilson in soproga 20. januarja v London, kjer bosta gosta kralja.

Inomost, 21. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) V današnji prvi seji tirolskega deželnega zbora je bil poslanec Schraffl enoglasno izvoljen deželnim glavarjem.

Berlin, 21. decembra. (Lj. ku. u.) Wolffov urad javlja: V zadnji seji komisije za vojne ujetnike v Spaaju je povdarjal nemški predsednik izredno slabe prehranjevalne razmere v Nemčiji, vsled česar je že z ozirom na vojne ujetnike potrebno omilenje blokade. Francoski zastopniki so to zahtevo kratkomalo odklonili.

Frankfurt, 22. decembra. (Lj. k. u.) Po Dunajskem kor. uradu poroča »Frankfurter Zeitung« iz Haaga: Zdravstveno stanje bivše nemške cesarice se je tako poslabšalo, da najbrže ne bo doživela Novega leta. Pred nekoliko meseci jo je zadela kap. Tudi njena srčna hiba je v zadnjih razburljivih tednih, ko se je v javnosti razpravljalo vprašanje izročitve cesarske dvojice, zelo napredovala, vsled česar se je bolezni pridružila še duševna potrtost. Tudi bivši cesar je nevarno obolel.

Budimpešta, 22. decembra. (Lj. k. u.) Dunajsk kor. urad poroča: Glasom poročil listov je vrhovni poveljnik ententnih čet določil novo demarkacijsko črto na severnem Ogrskem, do katere smejo prodirati češko - slovaške čete. Določil je to črto, ker se ogrska vlada in zastopnik Češko - slovaške republike nista mogla sporazumeti. Ta nova demarkacijska črta se približuje Budimpešti do 30 kilometrov in sega do Nagy Maroša, zelo obiskanega letovišča Budimpeštancev. Kakor javlja ogrski kor. urad, ogrska vlada dosedaj še ni bila uradno obveščena o tej novi določitvi črte. Demarkacijsko črto določuje jasno in brez dvoma prva točka pogodbe za premirje. Ako se sedaj ta črta spreminja, se s tem kršijo določbe za premirje. Ogrska vlada priznava le pogodbo za premirje in odklanja vsako drugačno enostransko in samovoljno določevanje.

Budimpešta, 22. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dunajskega kor. urada poroča ogrsk kor. urad: Na postaji Gödöllö so potniki delavskega vlaka, ki je vozil iz Budimpešte proti Miskolczu, napolnili svoje posode z bencinom, ki so ga vzeli iz tam stoječ. tovornega vlaka, in so nato nadaljevali vožnjo. Med postajama Gödöllö in Aszod je ta bencin eksplodiral, najbrže ker se je kak potnik približal posodam z gorečo cigareto nakar je bilo hipno nekaj vozov o ognju. Z vseh strani so prihiteli ljudje in pomožni vlaki na pomoč in so nudili ponesrečencem prvo pomoč. Ranjencev je dosedaj okoli 100. Uvedena je stroga preiskava.

Rotterdam, 21. decembra. (Lj. k. u. — »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Parlamentarni odsek kongresa organizacij in izvrševalni svet delavske stranke sta poslala ministrskemu predsedniku skupno pismo, v katerem ga naprošata, naj jasno oriše angleško politiko v Rusiji in naj se izjavi proti vojaški intervenciji na Ruskem.

Bruselj, 21. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) V zbornici je ministrski predsednik v proračunski debati sporočil, da se je belgijski narodni dolg povečal za pet milijard frankov, ki so jih posodili zavezniki. Zbornica je nato enoglasno sprejela načrt, kjer se določa vojaški kontingent 350.000 mož za vojno, 100.000 mož pa za mir.

Rim, 22. decembra. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad: Mezdno gibanje italijanskih brzojavnih uslužbencev traja dalje, ker vlada še vedno ni v polnem obsegu ugodila njihovim zahtevam. Minister Ferra je poslal uradnike v središča gibanja, da nadomestijo stavkujoče uradnike. Vlada je odstavila načelnika brzojavov v Rimu.

Pariz, 21. decembra. (Lj. k. u. — Dunajski kor. urad.) Reuterjev urad poroča: Danes je imel predsednik Wilson konferenco s španskim mnistrskim predsednikom Romanonesom. Le-ta ga je povabil, naj obišče tudi Špansko.

London, 22. decembra. Po Dunajskem kor. uradu poroča Reuterjev urad iz Shanghaija z dne 17. t. m.: Nizozemski poslanik je včeraj po nalogu svoje vlade zapustil Peking.

Nemška nasilstva na Koroškem.

Na Jesenicah, 18. dec.

Trem slovenskim uradnikom Franju Simčiču, Rudolfu Pipu in Lovru Vodušku, potujočim iz nemške Avstrije v svojo domovino, se je pripetilo na 15. t. m. v »nemškem« Beljaku to-le:

Ker je Franjo Simčič z g. Vodušekom na beljaškem kolodvoru govoril slovenski, je to Nemce tako razburilo, da so jih takoj aretirali ter kot največje razbojnike gnali po mestu in jih zaprli v neki vojašnici, kjer so jih obdržali dva dni. Potem so se šele blagovolili informirati o zadevi. Njihova bujna fantazija se najbolje kaže v tem, da je bil Franjo Simčič obdolžen, da potuje po nemški Avstriji pod nepravim imenom kot srbski vohun, da nosi važne listine ter da ima 40.000 K srbskega denarja, da je v zvezi z nekim župnikom iz slov. Štajerja, da sta druga dva imenovana uradnika njegova pomagača itd. Ti trije imenovani uradniki se imajo zahvaliti, da so bili izpuščeni le taktnosti in pravičnosti beljaškega vojaškega sveta, ki je objektivno razsodil, potujočim v prilog. Zanimivo je, da je bil denuncijant neki Goričan po imenu Lužar, ki je bil še pred 14 dnevi v vojaški službi Jugoslavije, odkoder je pa izginil. Kaj bi Nemci rekli, če bi mi odgovorili z represalijami?

Italijani aretirali župnika Riharja v Senožečah.

V Senožečah so aretirali Italijani 15. decembra t. l. župnika Riharja, ker se ni hotel pokoriti ukazu italijanskega poveljstva, ki je zahtevalo, da mora predložiti svoje pridige prevedene v italijanščino v italijansko predcenzuro. Župnik je odgovoril, da je sin slovenskega naroda in je v cerkvenih stvareh dolžan poslušati samo svojega škofa, ne pa italijanske oblasti.

V nedeljo, dne 15. t. m. zjutraj je šel župnik kot ponavadi v cerkev spovedovat. Tja sta prišla dva oborožena italijanska karabinerja, poklicala župnika iz spovednice ter ga vprašala, če bo tudi ta dan pridigoval. Župnik jim je odgovoril, da bo pridigoval, nakar sta ga karabinerja aretirala, in odvedla iz cerkve. Župnika so odvedli v Trst.

Politične vesti.

= **Vseruska delegacija za mirovno konferenco.** Iz Jassya je te dni prispela v Carigrad ruska misija, ki jo tvorijo vse protiboljševiške ruske stranke in ki je namenjena v Pariz, da tamkaj na mirovnih konferencah zastopa Rusijo. Na čelu te delegacije stojita vodja kadetov Pavel Miljukov in bivši ruski veleposlanik na Dunaju Šebeko.

= **Preiskava zaradi zločinov v Črnigori.** V Zagrebu so prijeli in zaprli majorja Langauerja, bivšega šefa političnega oddelka pri avstro-ogrskem gubernementu na Cetinju. Narodno Veče v Zagrebu je na to pozvalo cetinjski narodni odbor, naj preskrbi vse podatke o zlodejstvih, ki jih je ta okrutnik zagrešil v Črnigori. Na črnogorski strani se je že uvedla v tem pogledu preiskava, a ne samo glede Langauerja, nego tudi glede drugih njemu podrejenih organov. Preiskujejo se zločini teh le organov: Brankovića, Poljanca, Zalokerja, Eberla, Slavika, Bluma, Hospodara, Hupke, Brauna, Mihajlovića, Fuchsa, Kleina, Jasenskega, Spura, Savića in Kandolinija.

= **Za kapitularnega vikarja v Bosni** je bil izbran kot upravitelj vrhbosenske nadškofije škof dr. Ivan Šarić, ki bo vodil nadškofijske posle, dokler ne bo imenovan naslednik pokojnega dr. Stadlerja.

= **Konfiniran je v Sarajevu** na zahtevo dalmatinske vlade znani urednik splitskega »Narodnega Jedinstva« Antonij Stražičić. »Narodno Jedinstvo« je bilo svoje dni glasilo črnogorskega kralja Nikite. Ko je izbruhnila vojna, je bil urednik Stražičić steber protinarodne avstrijske politike. Že med balkansko vojno je »Narodno Jedinstvo« strastno napadalo Srbijo in njene vodilne državnike, zlasti Pašića.

= **Henrik Heine kot prorok.** Henrik Heine je v 42 poglavju svoje »Lutecije« dne 12. julija 1842 napisal med drugim: Anglija, ta velika podmorska kača, ki se vselej lahko umakne v svojo ogromno vodno gnezdo, in Rusija, obe ti državi se v navadni politični vojni ne moreta uničiti niti z najodločilnejšim porazom. Nemčija lahko plača v takšni vojni svojo politično eksistenco. Toda to bi bilo še le prvo dejanje velike predstave, takorekoč predigra. Drugo dejanje je evropska, svetovna revolucija, velik dvoboj siromakov z aristokracijo in v tej borbi ne bo več govora niti o narodnosti niti o veri. Bodočnost smrdi po krvi, po brezbožnosti in po zelo velikih tepežih. Svetujem našim vnukom, naj bi prišli na svet s prav debelo kožo na hrbtu. Nadalje piše: Ne verujem, da bi skoro prišlo do nemške revolucije, in še manj, da bi nastala nemška republika. Tega ne doživim v nobenem slučaju. Prepričan pa sem, da se bodo v Nemčiji borili z besedo in mečem za republiko, ko bomo že zdavna mirno trohneli v svojih grobovih.« In leta 1826 je Heine zapisal: »Moje mnenje je, da bo nas nekoč Amerika nekoliko olajšala v našem knežjem bremenu.«

Naši shodi.

Javen shod J. D. S. v Ptuju

je vspel nad vse pričakovanje. Vsi prostori Narodnega doma so bili nabito polni. Zlasti kmetskega ljudstva iz okolice je bilo mnogo. Kot glavni govornik je nastopil poverjenik dr. Ravnihar, ki nam je orisal povestnico našega trpljenja pod habsburško dinastijo ter zgodovino našega boja za osvobojenje in ujedinjenje. Govorili so še dr. Fermeve, ki je tudi predsedoval shodu, bivši poslanec Brenčič, vodja okrajnega glavarstva dr. Pirkmajer, ravnatelj prof. Vajda, župnik Arnož, dr. Šalamun ter več kmetov. Nepopisno navdušenje je vladalo na shodu, ki ga je zaključila naša narodna himna. S shoda je poslana v Belgrad brzojavka, Kraljevemu Visočanstvu regentu Aleksandru v Belgradu. Na veliki skupščini Jugoslovanske demokratske stranke v Ptuju zbrani zborovalci izrekajo Vašemu kraljevemu Visokočanstvu svojo najudanejšo zahvalo na državnem aktu dne 1. decembra. S tem so se uresničile stoletne sanje nas pripadnikov Jugoslovanske demokratske stranke o ujedinjenju troimenskega naroda jugoslovanskega; našemu delu na tem ujedinjenju ste izgovorili svojo veliko besedo ter mu dali svoj blagoslov. Spominjajoč se slavnih činov zmagovite srbske vojske, ki je tudi slovenskemu delu našega naroda prinesla osvobojenje in rešitev izpod tujega jarma, pričakujemo nujne pomoči proti italijanskemu nasilstvu ter osvoboditve vse od sovražnika zasedene jugoslovanske zemlje. Živio naš kralj Peter. Živio regent Aleksander! Živela ujedinjena Jugoslavija! Končno je bila ob burnem pritrjevanju sklenjena resolucija: Zborovalci zbrani na javnem shodu J. D. S. v Ptuju, protestiramo z ogorčenjem proti zasedanju jugoslovanskega, kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev pripadajočega ozemlja po italijanski vojski. Premirje, sklenjeno med Italijani na eni strani ter avsto-ogrsko armado na drugi strani, za nas ni obvezno, tem manje, ker takrat avstro-ogrska monarhija ni več obstajala ter smo bili Jugoslovani vže v dejanski in pravni posesti svojega ozemlja. Gorica, Trst, Istra kakor tudi hrvatsko Primorje je starodavna naša last. Ne priznamo veljavnosti takozvanega londonskega pakta, ki razpolaga brez našega sodelovanja s tujo lastnino. Klanjamo se načelom pravičnosti ter samoodločbe tako velikih kakor malih narodov. Zaupajoč v zmago teh načel, ki jih vzprejemajo vsi kulturni narodi, kličemo vsem svojim bratom onstran demarkacijske črte kakor tudi onim na Koroškem: pogum, tudi vam zasije kmalu solnce svobode, ako treba, ne strašimo se tudi najskrajnejših sredstev, da vam priskočimo na pomoč!

Sijajni shodi J. D. S. na Štajerskem.

Včerai je imela J. D. S. lep dan. Osvobojena mesta ob meji Maribor, Ptuj in Ormož so pokazala, da bodo trdna opora stranke. V Mariboru je bil s posebnim navdušenjem sprejet načelnik stranke dr. Iv. Tavčar. Govorila sta poleg njega z velikim uspehom dr. Rosina in dr. Kukovec. Shod je velial v velikem delu protestu zoper okupacijo Primorja. Vsem članom vlade, ki pripadajo stranki, se je izreklo zaupanje. Na shodu je bila sprejeta tale resolucija: Ljudski shod jugoslovanske demokratske stranke v Mariboru smatra kot svojo sveto dolžnost povzdigniti svoj glas za narodne pravice svojih bratov na Goriškem, v Trstu, Dalmaciji in Istri, ki so podvrženi v nasprotju z načeli svobode vseh in tudi malih narodov laškemu nasilju ter prosi pomoči zedinjenega naroda Jugoslovanov, njega vladarja in skupne vlade za osvoboditev jugoslovanskega Primorja.

Zagorje ob Savi.

V nedeljo 22. t. m. se je vršil shod J. D. S. Udeležilo se ga je kakih 500 zborovalcev obojega spola. Enoglasno in z navdušenjem so bile sprejete resolucije glede ugotovitve in brambe naših državnih mej proti Italijanom in Nemcem ter glede ustanovitve spodnje realne gimnazije v našem kraju. Poročal je dr. Janko Žirovnik iz Ljubljane.

Dnevne vesti.

— **Demisija Narodne vlade.** Kakor smo informirani, poda v današnji svoji seji Narodna vlada v zmislu parlamentarnih običajev svojo demisijo.

— **Remiscenca izza prošlih dni.** Spričo sedanjega italijanskega nasilstva proti našemu ljudstvu v Primorju in divjanju proti slovenski trobojnici naših rešiteljev, mi prihaja živo v spomin nekaj dogodkov, ki so se godili približno pred dvajsetimi leti. Bilo je to par petletij pred izbruhom svetovne vojne, ko sem leto za letom romal med beneške Slovence, v laško Furlanijo in Benečijo. Iskal sem zadnjih sledov Slovenstva na potujčeni zemlji, koder so si naši predniki pred 200 leti z mečem v roki hoteli izsiliti dohod v solnčno Italijo. Krek pa je imel v šentlenartski dolini svoje shode, s katerimi je vzbudil med mlajšo duhovščino zanimanje za socialno delo in zanesel med beneške Slovence zadružno gospodarsko misel. Moj cicerone po Furlaniji in Benečiji je bil znani slov. pesnik dr. Trinko, ki me je vpeljal v nekatere odličnejše duhovniške kroge in tudi svetne inteligentne rodbine. In ta moj voditelj mi je pri tej priliki povedal sledečo značilno zgodbico, ki se je menda dogodila deset let preje. Vršili so se takrat v okolici Vidma vojaški manevri, pri katerih sta bila navzoča tudi kralj Viktor Emanuel in kraljica Helena. Poklonile sta se jima razne deputacije. Med njimi je prišla tudi deputacija tržaških dam s šopkom, ki so prosile, naj vpliva na svojega moža, da bode Trst kmalu rešen iz avstrijske sužnosti. Kraljica Helena pa jim je obrnila hrbet rezko rekoč: Non so no queste cose da me. Na njo so prišli šentpeterski Slovenci s šopkom planink, okrašenim s slovensko trobojnico in napisom šentpeterski Slovenci svoji kraljici. Italijanski kralj, ki je tedaj prvič zvedel, da ima tudi Slovence pod svojim žezlom, začuden vpraša nadškofa, če so ti Slovenci katoličani. Sono buonio catolici potrdi de Rossi. Potem se Viktor Emanuel obrne k svoji ženi z besedami: Ecco i tui Slavi sono buoni catolici, kraljica pa je milostno sprejela šopek planink s slovensko trobojnico in napisom in ga ves čas nosila na potovanju skozi Furlanijo. Ta epizoda ilustrira naš položaj pred nekaterimi desetletii. In sedaj naj damo Italijanom ta lepi del naše slovenske domovine. Upamo, da bodo pri mirovni konferenci zmagala Wilsonova načela in se bode nam vrnilo kar je bilo in kar je še sedaj našega. — Dr. Jos. Gruden.

— **Nemške spletke in nesramnosti.** Včeraj zjutraj so nas telefonično vprašali z Dunaja, ako je resnična vest dunajskih listov iz Gradca, da je v protest proti ujedinjenju slovenskih zemelj k Srbiji in proti prihodu srbskih čet na Slovensko izbruhnila na vseh železniških progah v območju Narodne vlade v Ljubljani splošna železničarska stavka. Odgovorili smo takoj po informacijah na merodajnem mestu, da je ta vest zlobno izmišljena in poslana v svet iz Gradca s prozornim namenom predstaviti svetu naše železničarje kakor da bi bili somišleniki onih življe v, ki rujejo na naših tleh proti narodnemu in državnemu ujedinjenju s Srbijo. Železničarska stavka na slovenskih progah, to je pobožna želja graških Nemcev, zato vse nemške spletke in nesramnosti. Toda ne bo upalilo!

— **Vsem slovenskim, oz. jugoslovanskim južnoželezničarjem.** Po progi od Maribora do Ljubljane krožijo razne vesti o baje nameravani splošni stavki na vseh progah južne železnice v Jugoslaviji. Kdo te govorice razširja, se še ni moglo dognati. Zanimivo je, da ima graška »Tagespost« že poročilo, da se je stavka pričela. Predsedstvo Z. J. Ž. pozivlja vse člane in vse poštene slovenske, ozir. jugoslovanske južnoželezničarje, da raznašalce teh vesti ugotovijo in se ne dajo begati od raznih provokaterjev. Vsi slovenski, ozir. jugoslovanski južnoželezničarji pravega in odkritega jugoslovanskega prepričanja morajo z vso odločnostjo nastopiti proti tem elementom. Skupno vlado v Beogradu in Narodno vlado v Ljubljani pa pozivamo, da nemškutarskim in nemškim provokacijam na naših železnicah napravi enkrat za vselej konec in te provokatorje in intrigante pošlje v Avstrijo; — tam naj rešujejo svojo nemško domovino. — Predsedstvo Z. J. Ž.

— **Upravna komisija,** ki pod predsedstvom dr. Ivana Žolgerja posluje pri Narodni vladi, je te dni ugotovila in predložila vladi načrt naredb, s katerimi se določuje delokrog oddelka za finance, oddelka za promet in oddelka za pravosodje ter sestava in pristojnost senata za upravno vodstvo pri višjem deželnem sodišču.

— **Izplačilo plač za uslužbence pravosodne uprave iz zasedenega ozemlja.** Množe se slučaji, da prosijo uslužbenci pravosodne uprave na zasedenem ozemlju, ki so tu na dopustu ali so pred Italijani zbežali, za nakazilo, oziroma izplačilo službenih prejemkov, ker jim je za enkrat onemogočeno dvigniti eventualno že nakazane zneske na službenem mestu. Da se tem nameščencem pomaga, je poverjenik za pravosodje odredil, da nakaže predsedništvo višjega deželnega sodišča SHS v Ljubljani na tozadevne ustne ali pismene prošnje zapadle zneske kot preduime potom finančne deželne blagajnice v Ljubljani ali pa potom kateregakoli davčnega urada v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani, ako podpiše uslužbenec reverz, ki se mu dopošlje, in verjetno izkaže svojo istovetnost ter službeni čin in dokaže s potrdilom županstva, da biva sedaj izven zasedenega ozemlja.

— **Oni visokošolci,** ki morajo iti študirat v inozemstvo in so navezani na podporo od Narodne vlade, se pozivljajo, da vlože tozadevne prošnje takoj pri poverjeništvu za uk in bogočastje vlade SHS v Ljubljani.

— **Kuratorij za oskrbo slepcev.** Dne 13. decembra t. l. se je sestavil pri seji komisije za vračajoče se vojnike poseben kuratorij za oskrbo slepcev. Njega člani so gospodje: dr. Albert Botteri, dr. Pavel Dereani, konz. svetnik Janez Kalan, župnik Anton Mrkun, dr. Mavricij Rus in gospodične Ivanka Jegličeva, Minka Skabernetova in Marija Wessnerjeva. Namen tega kuratorija je poiskati najprvo vse vojne slepce vsega slovenskega ozemlja in jim preskrbeti potom temeljne izobrazbe v raznih za slepca primernih strokah potrebno samostojnost, s katero mu je dana možnost, da si z izvrševaniem kakega primernega poklica pridobi pošten zaslužek. Slepci bi bili na ta način obvarovani škodljive brezposelnosti, ki je vir vse duševne bede in srčnega gorja, ki navdaja odraslega nedelavnega slepca. Pozneje bi imenovani kuratorij razširil svoj delokrog tudi na oskrbo in zaposlievanje vseh civilnih slepcev in vzgojo slepe dece.

— Izobrazba in oskrba **vojnih slepcev** je torej zasedaj prva najvažnejša naloga kuratorija. Da pa mu bo mogoče uspešno izvršiti to prepotrebno nalolo, **mora priti njemu javnost na pomoč.** To delovanje nima namena odvzeti državi njenih dolžnosti. Sklad, ki se je zbiral do sedaj za slepce, je še premajhen, zato naj podpira to zbirko vsa javnost tudi z lastnimi sredstvi, da čim preje oskrbi največje trpine našega naroda. Denarni prispevki privatnikov ali pa javnih zavodov so prepotrebni v pomoč slepcem. Sprejemajo se vsak dan. **Poslati jih je odslej le na naslov gdč. Marije Wessnerjeve,** blagajničarke kuratorija v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 20. — **Kuratorij naproša vse občinske in župne urade, da opozorijo na ugodno priliko izobraževanja in izšolanja za kak primeren poklic v zavodu za slepe v Ljubljani vse vojne slepce svoje občine, odnosno župnije, ki iz katerihkoli vzrokov niso iskali do sedaj izobrazbe v kakem zavodu za slepe in so še pri svojih starših ali sorodnikih.** Ljubljanski zavod za slepe sprejme te invalide kot vojake ter jim nudi brezplačno stanovanje, hrano in pouk v pletenju košev, raznega drugega finega pletenega blaga, v ščetarstvu, po potrebi tudi v glasbi, dalje v pisanju in čitanju nalašč za slepce, pisanju na stroj in v posameznih pisarniških poslih. **Reflektanti naj se zanesljivo javijo osebno dne 7. januarja 1919 dopoldne v zavodu za slepe v Ljubljani, belgijska vojašnica.** — Kuratorij za oskrbo slepcev.

— **Za naše oslepele vojake.** No, sedaj imamo te naše žrtve, žrtve te grozne vojne tu v Ljubljani. 21 jih je in se nahajajo v Belgijski vojašnici s svojo nadvse dobro in skrbno učiteljico »mamico« čast. sestro Klaro. Da ne zabimo na nje, so jih nekatera človekoljubna srca iz »Kurje vasi« pretečeno nedeljo obiskala, ter jim prinesla mal prigrizek za Miklavža. Vsakovrstne starosti so, nekateri tudi prav inteligentni. Oženjeni tudi, eden ima 7 otrok, drugi 2, tudi dva 18letna fanta iz zelene Štajerske, potem vedno humorja polna znana Šostar in Jamnik. Udani so večina v svojo usodo, samo boje se za gmotno stanje. In ker jih imamo v svoji sredi, apeliramo na naše človekoljubno ženstvo in sploh občinstvo, ne zabitenanie, obiskujte jih, tega se zelo vesele, vesele da se zanimamo zanje, ter da vemo upoštevati njih tužen položaj. Nočejo pomilovanja, potrebni so pomoči, saj so žrtvovali vse, svoje oči. Pomagajmo jim vsestransko, da bi vsaj materijelno ne trpeli, saj itak preveč duševno. Ne zabimo torej nikoli na naše oslepele vojake!

— **Pravljični večer** priredi na Štefanovo, dne 26. t. m. ob 5. popoldne v dvorani Mestnega doma recitator Vinko Kozanski v prid naših oslepelih vojakov. Vstopnice, in sicer sedeži po 1 K in stojišča po 60 vin. dobe se na dan prireditve od 4. popoldne naprej v Mestnem domu pred dvorano. Starši, pripeljite svoje malčke k tej lepi, tudi za odrasle zanimivi prireditvi!

— **Dan vstajenja slovenskih gasilcev.** V nedeljo 15. decembra 1918 sta imeli »Slovenska deželna zveza prostovoljnih gasilnih društev na Kranjskem« in pa »Kranjska deželna gasilna zveza«, skupno sejo, na kateri se je sklepalo o združitvi vseh gasilcev v Sloveniji. Zastopane so bile obe zvezi in pa zveza spodnještajerskih gasilnih društev. Na tej važni seji se je sklenilo, da se ustanovi skupna »Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana« za vse pokrajine, kjer bivajo Slovenci. Izvoljen je bil pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za to reorganizacijo. Kot predsednik je bil enoglasno določen starosta slovanske gasilske zveze magistratni ravnatelj Fran Barle.

— **Prosimo nujne odpomoči!** Pišejo nam: Že pred mesecem so prišli v Ljubljano naši vojaki iz Romunije. Ker se jim je tam izplačevala gaža v levih, so prinesli dokaj tega denarja sabo. Toda tu ga ne morejo nikjer menjati. Ker pa denar rabijo, jih izkoriščajo razne pijavke in jim dajejo po 50 vin. za lev, dočim banke na Koroškem zamenjavajo 1 lev = 1 krona. Pozivamo Narodno vlado, naj v tem vprašanju nemudoma kaj ukrene in povzroči, da se bodo romunski levi zamenjavali pri naših bankah, predvsem v avstro-ogrski.

— **Za narodno zdravstvo** se pri nas skoro nihče ne briga, dasi je baš v sedanjem času ta panoga največje važnosti. Neusmiljeno more razne bolezni, kakor hripa, legar in malarija naše ljudi, na tisoče jih je že pomrlo, a mi zremo na to s prekrižanimi rokami in se ne ganemo. Drugod se skušajo ubraniti teh morilk, skušajo vsaj omejiti, zajeziti te bolezni, a pri nas? Pri nas se fatalistično udajamo usodi, kakor da bi bili Turki. Ali bi ne bil že skrajni čas, da tudi mi osnujemo organizacijo, katere naloga bi bila, da skrbi za narodno zdravstvo?! Sposobnih sil v to imamo vendar hvala bogu precej na razpolago. Doma in v tujini! Čemu se ne pokliče v domovino razne naše zdravnike, ki so si pridobili v znanstvenem svetu ime in ugled? Ali se jih še nadalje hoče pustiti, da delajo tlako tujcem? Kje je poverjeništvo za narodno zdravstvo, kaj je storilo v tem oziru?

— **Poziv zdravnikom.** Poverjeništvo za Narodno brambo rabi posebno za območje kraje Slovenije slovenskih vojaških zdravnikov. Vsi tisti slovenski aktivni zdravniki in pa oni, ki niso drugače vezani in imajo veselje do vojaške službe, se pozivljajo, da se prijavijo Narodni brambi, zdravstveni referat, da se tako izpopolnijo vsa vojaška mesta s slovenskimi vojaškimi zdravniki.

— **Odseka za klasično filologijo in slavistiko** Društva slovenskih profesorjev imata svojo prvo sejo, dne 28. t. m. ob 9. uri dopoldne v prosvetovalnici realne gimnazije (na Poljanah) v Ljubljani. Vsi tovariši filologi se nujno vabijo.

— **Šoferska šola 2. voj. okrožja SHS v Ljubljani.** Pouk v drugem tečaju zgoraišnje šole prične se dne 7. januara 1919. Vsled odredbe povelstva avtomobilne čete 2. vojnega okrožja SHS., se sprejmejo le oni, kateri so najmanj 8 tednov služili pri vojakih. Dotični, kateri so se prijavili za II. tečaj, naj prineso seboj dokumente o civilnem poklicu ter nravnostno spričevalo pristojne oblasti. Sprejetih bo le omejeno število učencev. Nove prijave se za sedaj več ne sprejemajo.

— **Razpis ravnateliske službe na ljubljanski realki.** Na državni višji realki v Ljubljani se oddaja ravnateliska služba s postavno določenimi prejemki. Prosilci za to službo naj predlože svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom višjemu šolskemu svetu v Ljubljani do dne 30. januara 1919. Na zakasnele prošnje se ne bode oziralo. — Poverjeništvo za uk in bogočastje.

— **Služba božja v češkem jeziku.** Za češke in slovaške vojake se bo vršila o božičnem prazniku, dne 25. t. m. ob 3. popoldne v tukajšnji evangeliski cerkvi na Marije Terezije cesti. Vsi Čehi in Slovaki, tudi če niso vojaki, so povabljeni.

— **Glede francoščine**, francoskih knjig in listov daje radevoljno vsa potrebna pojasnila in vso potrebno pomoč g. ing. Meurville v Ljubljani, Narodni dom, soba št. 5.

— **Iz Rusije vračajoče vojake**, ki bi vedeli kakšne podatke, o mojem sinu Francetu, od katerega imam zadnje sporočilo od februarja t. l. iz gubernije Voroneš - Bobrov, p. Kastornoe, selo Egorevka (pri grofu Kumarovsky) prosim mi to sporočiti. Franc Knaflič, Šmartno - Litija.

— **Kdo izmed vjetnikov došlih iz Rusije**, ve kaj o Petru Gradu (7. lovski bataljon), ki je bil do maja 1918 vjet v mestu Omsk v Sibiriji, naj blagovoli proti povračilu stroškov sporočiti Frančiški Grad, Dragomeli 18, pošta Domžale, Kranisko.

— **Nemškutarska nesramnost.** V Samasovi tovarni še vedno mislijo, da so v Avstriji. Na narodni praznik so silili uslužbence, da morajo delati. Večina delavstva se je temu ukazu pokorila, samo zavedneiši uslužbenci in vajenci so odločno odklonili delo, sklicevaje se pri tem na izrecni ukaz Narodne vlade. To je delovodjo Čechaka tako raziarilo, da je jel nad njimi kričati: »Ihr Serbophil, ihr serbischen Schwindler!« ter jim grозiti, da se jim bo že pri izplačilu maščeval. In res, ta teden je vajencem mesto 7 kron izplačal samo 2 kroni. Beležimo to dejstvo in prosimo poklicano oblast, naj poskrbi, da se prešernim nemškutarjem v Samasovi tvornici nekoliko pristrižejo peruti, predvsem pa da se slovenski delavci ne bodo samovoljno prikraševali na zaslužku.

— **Pomanjkanje stanovanj v Ljubljani.** Sprejeli smo in objavljamo. Naredba Narodne vlade SHS o pravici občin do poseganja po stanovanjih, ki je bila razglašena v Uradnem listu z dne 9. t. m. št. 180, se dosedaj po merodajnih činiteljih vse premalo izvaja. Glasom te nujno potrebne in koristne naredbe, se štejejo za nezadostno uporabljena stanovanja ona stanovanja, ki se nerazmerno kratek čas po lastniku stanovanja rabijo in pa stanovanja s štirimi ali več stanovanjskimi prostori, ako je teh število vsaj za dva ali več prostorov večje nego število stanovalcev brez služabništva. Naložena je tudi dolžnost, taka stanovanja po imetniku stanovanja, sicer pa po hišnem lastniku ali pooblaščencu naznaniti, vendar se pa dosedaj ta dolžnost po prizadetih ne vpošteva in se menda čaka na slučajni prihod poizvedovalca ali tozadevne komisije, ter se upa s praznimi izgovori rešiti nastanitve. Ljubljana je pa na večjih stanovanjih dokaj bogata. Vsaka večja hiša ima v vsakem nadstropju po dve veliki stanovanji s štirimi in več sobami, so pa tudi take hiše, kjer se v celem nadstropju nahaja le eno stanovanje z osmimi in več sobami, ki so le na polovico zasedena, dočim pomanjkanje stanovanj od dne do dne narašča. Če bi se hotelo to pametno naredbo primerno vpoštevati, bila bi stanovanjska mizerija na mah odpravljena. Dočim se morajo v sosednih državah naši ljudje v domovino izseljevati, ter so navezani na svoje sorodnike, znance in prijatelje, ki sami trpe na pomanjkanju primernih stanovanj, stanujejo pri nas razni tujerodci prav udobno, odjedajo nam najnujnejša živila in so razven tega nestrpni sovražniki nove naše države, kakor se je to posebno pokazalo na narodni praznik in bi bilo to merodajnim činiteljem lahko najboljše merilo pri poseganju po stanovanjih v smislu gori navedene naredbe. Vsled tega pozivljamo vse take družine, ki so vsled prometnih in drugih težkoč primorane ostati začasno med nami, da brez odloga prijavijo mestnemu nastanitvenemu uradu koliko stanovanjskih prostorov lahko pogrešajo, koliko jih zamorejo dati na razpolago z opravo in koliko brez nje. Sila je na vrhuncu in vsi obziri do tujerodcev morajo ponehati.

— **Tobačni založniki in trafikanti** se opozarjajo, da jim je pri oddaji in prodaji tobačnih izdelkov strogo ravnati po veljavnih predpisih in da jim je točno vršiti dolžnosti, ker bi imel vsak večji nedostatek v poslovanju oziroma kršitev veljavnih predpisov za posledico pogodbeno odpoved. — Finančno deželno ravnateljstvo.

— **Umrl je v Novem Vodmatu** pri Ljubljani trgovec, gostilničar in posestnik g. Adolf Geriol, zaveden naroden mož. Pri vojakih si je nakopal bolezen, katere ga je po dolgotrajnem trpljenju sedaj rešila smrt. Blag mu spomin!

Iz Kostanjevice nam pišejo: Kostanjeviško gozdno oskrbništvo, — to gnezdo zagrizenega nemškutarskega birokratizma, je bilo nedavno tega pozorišče buinih prizorov. Zbrala se je tamkaj velika množica ljudi, ter z vso odločnostjo zahtevala, da se jim odda za kurjavo potrebni les iz grajščinskih gozdov. Ljudstvo je bilo skrajno razburjeno, ker so dobivali doslej samo tisti ljudje drva, kateri so za nje prosili v blaženi nemščini. Dosti ljudi je bilo torej prisilienih, da so se tozadevne nemške besede preje priučili, ako niso hoteli pozimi zmrzovati. Upravitelj, — zagrizn nemškutar, je ta dan od razdraženega ljudstva take zvedel, da ga bodo še dokaj časa srbela njegova germanska ušesa. Vprašamo poljedelsko oblast, zakaj še trpi na tem za ljudski dobrobit tako pomembnem mestu zagrizenega nemškutarja?

Hišna preiskava pri škofu v Mariboru. Nemški listi poročajo, da je vojaška oblast v Mariboru odredila hišno preiskavo pri škofu dr. Napotniku in da se je pri tej hišni preiskavi našlo v škofijskem poslopju mnogo skritega orožja. To vest pojasnjuje general Maister v mariborskih listih in pravi, da je imel 47. peh. polk shranjene nekatere stvari v škofijskem poslopju še izza časa, ko je bil del tega polka nastanjen v prostorih bogoslovja. Stvari, ki so se našle, niso nikako orožje, temveč starinske stvari, trofeje imenovanega polka in drugo blago zgodovinske vrednosti. Te trofeje se porabijo za muzej slovenskega zgodovinskega društva v Mariboru.

V Mariboru izhaja neodvisen delavski list za mesto in okolico »Mariborski delavec«. Izhaja vsak dan razun nedeli in praznikov. Tiska se v Rabičevi tiskarni. Urejuje ga Ferdo Leskovar.

Na prodaj je knjigarna in hotel na Štajerskem. V večjem kraju na Štajerskem je naprodaj knjigarna: v nekem drugem prometnem kraju se proda nasproti kolodvoru stoječi hotel z večjim posestvom. Oboje je bila dosedaj nemška last. Pojasnila daje Slov. trg. društvo v Celju.

Iz Medžimurja. Iz Čakovca nam poročajo: Dne 16. t. m. so se pripeljali semkaj madžarski mornarji, ki so pretekle tedne po nalogu ogrske vlade po Medžimurju ropali, plenili, streljali, obešali krive, nedolžne in Židom neljube ljudi v Čakovcu in okolici. Pred spomenikom Zrinjskega so pritrdili 2 strojni puški in pred neko gostilno tudi dve.. Nato so se napotili k židovskim trgovcem in zahtevali od njih obljubljeno jim plačo. V hranilnici so jim na to izplačali **50.000 kron.** S tem denarjem so šli v gostilno ter si naročili tam imenitno pojedino. Vino je kar teklo od miz. Ko so se pošteno najedli in napili do brezzavesti, so, ne da bi plačali, odšli, pobrali na trgu postavljene stroinice ter se z vlakom odpeljali v Budimpešto. Židovski trgovci so silno razburjeni, in so poslali madžarski vladi ogorčen protest.

Psateriev inštitut so ustanovili v Zagrebu. Te dni pripeljejo že prve na steklini obolele bolnike v zavod. V Pasteriev inštitut v Pešti več ne sprejemajo bolnikov iz Hrvatske.

Tri vagone soli so našli na kolodvoru v Zagrebu ter jih zaplenili. Čegava je bila sol, se ni dalo dognati. Sol so razdelili med trgovce, ki so jo že te dni pridno prodajali.

Jajca so v Zagrebu po 50—60 vin. Listi pravijo, da je silno padanje cen v zvezi s prepovedjo izvoza.

Izgubljeno. Neki begunec z Goriškega je 20. t. m. okrog 6. ure 30 minut zvečer izgubil rjavo listnico s precejšnjo vsoto denarja od Rimske ceste do doleniskega kolodvora. Pošteni najditelj se naproša, da odda denar proti primerni nagradi pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani, Bleiweisova cesta.

Izgubljena je bila zlata zapestna ura od Starega skozi Mestni trg, po Židovski ulici do Rimske ceste. Odda naj se proti dobremu plačilu pri Ditrichu, Stari trg št. 9, II. nadstropje.

Društvene vesti.

— **Sokol I.** Preminul je naš večletni podporni član brat I. Griol iz Most. Bratska dolžnost nas veže počastiti njegovo zadnjo pot. Člani v kroju se zbero v torek ob četrt na dve popoldne na Zaloški cesti tik prelaza dolenjske železnice. Bratski mir našemu ranjkemu! Naše sožalje preostalim! Odbor.

— **Silvestrov večer ljubljanskega Sokola** vrši se letos zopet, po štiriletnem odmoru, v telovadnici Narodnega doma. Natančen spored se pravočasno objavi.

— **Vsem članom in podružnicam Z. J. Ž. na znanje!** Vsled nastalih razmer se je preselil osrednji odbor »Zveze jugoslovanskih železničarjev« v Ljubljano ter ima svojo pisarno v Narodnem domu, pritličje na levo, kamor naj se vsi dopisi pošiljajo. Prva številka našega zveznega glasila izide za Novo leto. P. n. občinstvo in podjetja pa prosimo, da podpirajo naše glasilo z inserati, katere sprejema časnikarski odsek Z. J. Ž. v Ljubljani.

— **Društvo slovanskih geometrov** je dne 8. grudna imelo svoj občni zbor, na katerem so bile sprejete naslednje resolucije: 1. Vsi geometri v javnih službah naj se združijo v enotno strokovno organizacijo pod lastnim strokovnim vodstvom. 2. Narodna vlada se pozivlja, da takoj ukrene vse potrebno **za ustanovitev geodetične** visoke šole. Odločno se pa zavarujemo proti ustanovitvi kakih zasilnih tečajev, kjer bi se geometerski naraščaj samo navidezno izobraževal. 3. Še nenastavljeni absolventi geodezije naj se takoj sprejmejo v državno službo. 4. Uvede naj se v deželah SHS potom naredb ali postav obligatorično omejičenje vseh posestnih mej. 5. Zahtevamo sedanjim razmeram primerno povišanje prejemkov. 6. Zahtevamo takojšnjo odstranitev tujerodnega, osobito onega na vodilnih mestih nameščenega osobja.

Najnovejša poročila.

NOTIFIKACIJA NOVE VLADE.

Belgrad, 23. decembra. **Ministrski svet je imel sejo, v kateri se je zaključilo, da se ima vsem državam notificirati konstituiranje nove vlade in prositi za priznanje nove države. Vsa poslaništva in konzulati se bodo imenovali poslaništva in konzulati države SHS. Državna zastava SHS je v vodoravni legi zgoraj modra, sredi bela, spodaj rdeča. Državni grb je beli dvoglavi orel.**

POVRATEK DR. KOROŠCA V LJUBLJANO.

Zagreb, 23. decembra. **Podpredsednik ministrskega sveta v Belgradu dr. Korošec se odpelje danes iz Zagreba in prispe v Ljubljano ponoči. Z istim vlakom se odpelje tudi minister dr. Kramer, ki pa ostane čez praznike v Trbovljah.**

DEMISIJA NARODNEGA VEČA V ZAGREBU.

Zagreb, 23. decembra. **Funkcije Narodnega Veča so prenehale. Člani pridejo v Državno Veče, ki se sestane v štirih tednih. Povodom imenovanja centralnega ministrstva države SHS. je bila 22. t. m. ob 10. dopoldne seja poverjenikov Narodnega Veča, dalje vlade za Hrvatsko, Slavonijo in Istro. V tej seji se je sklenilo, da dado vsi poverjeniki in člani hrvatske vlade svoje mandate na dispozicijo regentu države SHS. Isto so storili vsi veliki župani in so stavili svoja mesta na razpolago hrvatskemu banu.**

PRAŠKI NADŠKOF ODSTAVLJEN.

Praga, 23. decembra. Nadškof grof Huyn je odstavljen. Papež Benedikt je imenoval za apostolskega vikarja in začasnega upravitelja škofa dr. Dobrava iz Kraljičinega Gradca.

PRINC HOHENLOHE.

Dunaj, 23. decembra. Princ Konrad Hohenlohe je včeraj, mudeč se na lovu na Štajerskem, nenadoma umrl. Zadela ga je kap.

Narodno gledališče.

— **Iz gledališke pisarne.** Danes zvečer ob pol 8. Planquettova opereta »Cornevillski zvonovi« za abonement »B«. — V torek ostane gledališče zaprto. — V sredo, dne 25. t. m. popoldne ob 2. Špicarjeva otroška igra »Pogumni Tonček« za »B« abonement. — Zvečer ob pol 8. opera »Prodana nevesta« izven abonementa. — V četrtek, dne 26. t. m. popoldne ob pol 3. opereta »Michujevi hčerki« izven abonementa. — Zvečer opereta »Cornevillski zvonovi« za »C« abonement. — V petek, dne 27. t. m. opereta »Cornevillski zvonovi« za »B« abonement.

Aprovizacija.

+ **Iz seje mestnega aprovizačnega odseka,** dne 20. decembra 1918. Peku Kavčiču v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 2 se dodeli odslej moko in bo sam pekel kruh. Peku Tomšiču iz Mirna pri Ciorici bo tudi dovoljeno peči kruh, kakor hitro dobi v Ljubljani primerno pekarijo. Moke za kruh ima aprovizacija za enkrat dovolj v zalogi, dočim ji bele moke za kuho primanjkuje. Prihodnji krušni teden se honorira izkaznico za moko z 1 kg in sicer dobi vsaka izkaznica po pol kilograma bele moke in pol kilograma črne moke. — Na B izkaznice ubožne prehrane se razdeli 1 vagon jabolk po 2 kroni kg. — Mestna občina je prevzela od vojašva v Dobrem polju večjo množino drva, ki so zložena na postaji. Teh drva je približno 1200 do 1500 kubičnih metrov. Županu Musterju iz Kumpolj pa ni bilo všeč, da prevzame mestna občina drva tik kolodvora v Dobrem polju in je začel na enkrat vsiljevati drva, ki so zložena v Brezju pri Kumpoljah, to je približno 7 kilometrov od kolodvora. Pričel je navzlic izrečenemu naročilu, da prevzame mestna občina le drva na kolodvoru, voziti drva iz Brezja. Mestna občina ljubljanska tega samovoljnega ravnanja župana Musterja ni mogla trpeti in mu je zato prepovedala še naprej dovažati oddaljena in s tem tudi vsled dovoza veliko dražja drva iz Brezij pri Kumpoljah. Župan Muster je hotel vsiliti oddaljena drva samo vsled tega, da zasluži lepe denarje pri voznini. Jasno je, da bi bila mestna občina zelo oškodovana, če bi dopustila prevzemati drva, ki jih sploh ni kupila in poleg tega veliko dražja vsled visokih prevoznih stroškov. Končno mestni občini popolnoma zadostujejo drva na kolodvoru v Dobrem polju, ki jih je do 1500 kub. metrov. V Ljubljani je sedaj dovolj drva in jih vsakdo lahko dobi, kolikor hoče; samo na mestni magistrat mu je treba iti po nakazilo. Toliko v odgovor na Musterjevo »Poslano« v »Slovencu« glede dobrepoljskih drva.

+ **Prodaja kruha na Sv. dan.** Na Sv. dan v sredo, dne 25. t. m. so prodajalne kruha cel dan zaprte. Stranke dobe kruh za sredo že v torek.

Gospodarstvo.

— **Znižanje obrestne mere vlog.** Kakor je razvidno iz današnjega razglasa, so vsi bančni zavodi na Slovenskem, kakor tudi vse hranilnice in posojilnice potom svojih zvez na sestanku dne 10. t. m. sklenile, z ozirom na temeljito izpremenjene denarne razmere, znižati obrestno mero od vlog na hranilne knjižice, tekoči račun in žirokonto, počenši s 1. januarjem t. l. na 3%. Znižanje obrestne mere se je moralo izvesti, ker momentano vsled nastale stagnacije v gospodarskem življenju ni koristne uporabe za denarne prihranke.

— **Izvoz slivovke iz Bosne in Hercegovine** v ostalo jugoslovansko ozemlje je odslej dovolien.

Našim cenjen. naročnikom.

Jutri v torek 24. decembra ustavimo pošiljanje lista vsem onim zamudnikom, ki so prezrli pravočasno poslati naročnino. Reklamacije bodemo upoštevali le takrat, ako so podprte s **poštnim dokazom poslane** naročnine.

»SLOVENSKI NAROD«
velja od novega leta naprej:

Celo leto	60 K	— h
pol leta	30 »	— »
četrt leta	15 »	— »
na mesec	5 »	50 »

Upravništvo »Slov. Naroda«.

Bratska društva vabimo, da pošljejo svoje zastopnike na informativni sestanek katerega sklicuje podpisano predsedstvo na dan **6. januarja 1919, točno ob 9. uri dopoldne** v mali dvorani Narodnega doma (I. nadstr.) s sledečim dnevnim redom. 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo tehničnega odseka. 3. Načelna vprašanja. 4 Reorganizacija. Na zdar! **Predsedstvo „Slovenske Sokolske Zveze".**

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

✝

Tužnim srcem javljamo žalostno vest, da je naš ljubljeni sin, brat, svak itd gospod 7979

Adolf Simonišek

uradnik Trboveljskega konzuma in četovodja pešpolka 87

sinoči v dobi 30. let po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v garnizijski bolnici v Gradcu umrl.

Pogreb dragega rajnega se vrši v pondeljek, dne 23. t. m. na centralnem pokopališču v Gradcu.

Celje - Gradec, 21. decembra 1918.

Žalujoče rodbine Simonišek.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljeni, nepozabni sin ozir. brat, svak in stric, gospod 7996

Karel Šiškovič mlajši

v dobi 25 let danes ob 4. uri popoldne vsled krute nezgode nenadoma preminul. Pogreb se je vršil iz hiše žalosti dne 20 decembra 1918 ob 2. uri popoldne na pokopališče sv. Ivana v Predloko.

V Črnemkalu, 23. decembra 1918.

Karel in **Marija**, starši. **Albin** (od soten), **Dušan**, brata. **Mila** por **Senekovič dr. Ivan Senekovič**, svak. **Jasa**, nečakinja. **Sergej**, nečak.

✝

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naša iskrenoljubljena soproga, sestra itd gospa

Marija Matjašič

roj. Krhlikar

uradnikova soproga

po kratki mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, dne 22. decembra 1918 ob pol 11 uri zvečer odšla k svojim malima.

Pogreb bode 24. decembra 1918 ob treh popoldne iz Gradišča štev. 5.

V LJUBLJANI, 23. decembra 1918.

7997 Rodbini

Matjašič in Krhlikar.

✝

Antonija Gerjol naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **Tončke** in **Adolfa** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem srce pretresujočo vest, da je njen nadvse ljubljeni, nepozabni soprog, dobri oče in svak, gospod

Adolf Gerjol

trgovec, gostilničar in posestnik

včeraj dne 22. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne po dolgi mučni bolezni previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 24. decembra ob polu 2. uri popoludne iz hiše žalosti Novi Vodmat štv. 16, na pokopališče k Svetemu Križu.

Priporočamo ga v blag spomin!

V Ljubljani, dne 23. dec. 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

✝

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljeni, dobri soprog, sin, brat, zet in svak, gospod

Pavel Ogorevc

trgovec in posestnik

v petek, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne po kratki mukapolni bolezni, previden s tolažili svete vere izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika je v nedeljo, dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Maša zadušnica se bere 16. t. m. ob 9. uri v nadžupnijski cerkvi v Konjicah.

KONJICE, dne 13. grudna 1918.

Mici Ogorevc roj. **Rus**, soproga, **Martin Ogorevc**, oče, **Martin**, cand. med., brat, **Anica**, sestra, **Rodbina Rusova.**

Zahvala.

Za premnoge dokaze sočutja in sožalja povodom mukapolne bolezni in smrti našega dobrega soproga, sina, brata, zeta in svaka, gospoda

Pavla Ogorevca

izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo.

Zahvaljujemo se posebno častiti duhovščini, arhidijakonu Hrastelju za ganljiv govor, g. odvetniku dr. Rudolfu za tolažilne besede ob grobu, gg. pevcem za lepe nagrobnice, osobito pevovodju g. ravnatelju Benu Serajniku.

Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in vsem onim, ki so prihiteli od blizu in daleč in spremljali našega Pavla na zadnji poti k večnemu počitku.

Rodbina Ogorevc in Rus.

Stanovanje išče gospodična. Ponudbe pod „Gospodična/7933" na upr. »Slov. Naroda.« 7933

Zobni ateljé L. Weiß. Zaprto od 24. decembra 1918 do 8. januarja 1919. 7932

Zajčji hlevi in kekaj zajcev se proda. Naslov pove upravništvo Naroda. 7940

Kupim smučke (ski). Naslov povc upr. Slov. Naroda. 7970

Meblovano sobo če tudi preprosto, išče javni uradnik s 1. januarjem. Ponudbe pod „A. B. 7069" na upr. „Sl. Nar.". 7959

Mast in špeh se proda ali zamenja za moko in petrolej. Gosposka ulica 4, I. nadst. levo, zadnja vrata. 7955

Gostilno v najem ali na račun išče vdova z odraslimi hčerami, ki so vajene te obrti. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 7948

Posestniki in najemniki vrtov se vljudno vabijo, da priglase svoj naslov društvu „Vrtnarska šola" v Kranju. 7946

Kdo bi posodil 2500 K tekom enega tedna pošteni osebi proti mesečni odplači 50 K z obrestmi? Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda« pod „Huda stiska/7939"

Klobuki, ovratniki, kravate, nogavice za moške in ženske, sukanec, telovadne potrebščine ter različni čevlji se še dobe na debelo in drobno pri J. Podlesnik nasl., Ljubljana, Stari trg 10 7937

„Glasbena Matica" v Ljubljani išče za pisarniška opravila sposobno pisarniško moč. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo sposobnosti in zahtev do 31. t. m. na odbor „Glasb. Matice" v Ljubljani. 7963

Lokal svetel, prostoren, za trgovino, če mogoče s stanovanjem v isti hiši se išče v Ljubljani na Mestnem trgu ali Stritarjevi ulici, Marijinem trgu, Prešernovi ulici ozir. Dunajski cesti. Ponudbe pod „H. G. 12" na upr. »Slov. Naroda« 7980

Električna žica. Kupi se za visoko napetost električne žice za glavno izpeljavo in sicer: bakrena ali aluminijasta pa tudi železna žica se prevzame za to rabo. Rabi se od 10—12 kilometrov. Ponudba naravnost Električni stroini zadrugi v Mengšu z navedbo najvišje cene, do 2 januvarja 1919. 7985

Pravega oglja več vagonov se po jako nizki ceni proda. Poizve se pri Strupi Alojz, Hradeckega cesta št. 14

Klavir, star, dolg, se proda. Keršič, tvornica vóz, I. nadstr., Šiška. Ogleda se od 12. ure. 7961

Žensko kolo, dobro ohranjeno, se proda. Poizve se na Sv. Petra cesti 14 v trgovini z obleko. 7976

Ženska telovadna obleka se kupi. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 7844

Sladkor se proda ali zamenja za petrolej ali črno svilo. Več v Gradišču štev. 3 v slaščičarni zraven pekarne Schrey. 7971

10.000 m bakrene električne žice je ceno naprodaj. Kje, pove upravništvo »Slov. Nar.« 7938

Štedilnik iz glinastih pečnic, popolnoma dobro ohranjen, z vsemi železnimi deli, takoj proda R. Strmecki v Celju. 7947

Posestvo ob južni železnici, 20 minut od kolodvora Sava, se z živino in orodjem vred odda pod ugodnimi pogoji v najem. Več pove Josip Divjak, v Ribnici. 7964

Otvoritev gostilne. Vljudno naznanjam, da v nedeljo, 22. t. m. zopet otorim svojo gostilno ter se priporočam cenj. občinstvn. J. Podobnik Novi Vodmat. 7974

Proda se skoraj nova oprava iz cirbnovega lesa za 2 spalni sobi. Postelje z vso opremo razen perila tudi nekaj druge oprave je naprodaj. Pojasnila daje Franc Rus na Bledu. 7986

Strojnik vojne mornarice, vojašč. prost, poročen, brez otrok, vešč služb. pri parnih kotlih, izučen ključavničar, išče stalne službe v Ljubljani, ali na deželi. Ponudbe z navedbo službenih prejemkov pod „H. B. 5" 7941 na upr. Sl. Naroda.

Iščem pristavnika (majerja), oženjenega, brez otrok, oba zdrava, pridna, poštena snažna in varčna — Znati mora vsa domača dela kakor pri živini, na vrtu in polju. Plača po dogovoru. Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 7935

Ženitna ponudba! Izobražena gospodična, stara 26 let, vajena gospodinjstva, z nekaj tisoč kronami premoženja, želi znanja s kakim trgovcem ali boljšim obrtnikom Vdovci brez otrok niso izključeni. — Ponudbe pod šifro „Bodoča sreča/7929" na upravništvo »Slov. Nar.« 7929

Prodajalko za vsa dela išče. Franc Kham, Miklošičeva cesta št. 8.

Parni kotel, dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe na „Kopališče Slon". 7946

Vino, novo in staro, blizu 100 hektov, se dobi ceno na debelo pri Paar, hotelir, Jesenice. 7942

Meblovana soba se išče za takoj ali pa s 1. januarjem. Ponudbe na naslov Brinšek, Sodna ul. 3/IV, 7960

Gostilno ali restavracijo sprejmem na račun ali pa v najem. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda". 7962

Službo plačilnega natakarja v hotelu ali v kavarni iščem. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „Natakar/7952". 7952

Nekaj sto polhovih kožic pripravnih za zimske kape, ima naprodaj J. Andoljšek, Vel. Poljane, Ortnek. 7950

Domače čebule najlepše, se nekaj sto kilogramov po nizki ceni proda. Naslov pri uprav. »Slovenskega Naroda« 7874

Ženska za krpanje vrež in ženska oz. moški, ki je vajen vsega dela, se išče ta. Stanovanje prosto, plača po dogovoru. Ponudbe na I. Auguštin, Dunajska cesta 36. od 10—11 ure dop. 7913

Učiteli ali učiteljica za slovenski jezik se išče. Poflektira se na temeljito učenje. Ponudbe z navedbo zahtev na „Slovenski Narod" pod „Slovan/7977".

Intel. zobna tehničarka dobro vajena tehniškega in operativnega posla, išče službe. Ponudbe pod „Slovenska/7989" na ins. Kanc, Praha, Václavské nám. 45. 7989

Pisalni stroj „Smith-Premier", posebno pripraven za odvetniške pisarne, ker napravi 8—10 kopij, je naprodaj. Vprašati pod šifro „Smith-Premier/7968" na upr. „Slov. Naroda" do 31. t. m. 7868

Pisalni stroj in železna peč z zadostnimi cevmi in koleni je naprodaj. Ogledati je mogoče te reči tri dni zaporedoma na Marije Terezije cesti 6. prilično, na gorenjem vogalu hiše. 7967

Kdor potrebuje cenó luč naj takoj naroči po povzetju, dokler je še kaj z loge, našo karbidno svetiljko najnovejšega sistema. Cena fino emajlirane svetiljke K 16·0. Karbid vedno v zalogi pri K. Čamernik & Ko. Ljubljana, Dunajska c. 12.

Kot skladiščnik ali pisarniška moč v kakršnem bilo uradu želim nameščenja sedaj, ko sem se vrnil z bojišča. Vajen sem pisarniških del, kakor tudi slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Pripravljen sem vstopiti en mesec brezplačno. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 7966

Kočijaža, sposobnega, zanesljivega in treznega, ki zna s konj dobro in ljubeznivo ravnati ter se zamore porabiti pri kočiji in težki vožnji sprejme takoj Predilnica in tkalnica v Tržiču. Mlademu, krepkemu, oženjenemu možu se daje prednost. Vstop takoj. Osebna predstava in ponudba zaželjena. 7943

Izjava. Marija Čeh, posestnica v Andrencih, obžalujem, da sem iz nevednosti žalibog postopala proti četovodju vojaške straže pri Sv. Lenartu gospodu Dominiku Roli, se mu zahvalim da mi je odpustil moje dejanje in obljubim, da hočem v bodočnosti proti vojaškim stražam se obnašati tako, kakor je to vredno dostojnega človeka. Sv. Lenart, dne 19. grudna 1918. 7945

Dobra, skrbna **kmečka gospodinja,** če tudi priletna, vendar krepka in zdrava ženska lahko vdova, k večjem z enim otrokom ali begunka, katera razume samostojno navadno kmečko gospodinjstvo, se sprejme takoj proti primerno dobri plači na veleposestvo Slom (Slomškov dom) na Ponikvi ob južni želez. kamor se naj pošljejo tudi pismene ponudbe do 31. decembra 1918. 7991

Ženitna ponudba. Mlad naobražen obrtnik, rodom Ljubljančan, se želi radi pomanjkanja znanja v svrho ženitve seznaniti z gospodično, staro do 20—30 let, z nekaj premoženjem ali posestvom. Izključene so tiste, ki so stale med vojno v kakršnikoli vojaški službi. Pogoji so natančni naslov, ime, osebni opis in slika, katera se takoj vrne. Tajnost zajamčena. Ponudbe pod: Trdna volja 33/1918 7972 na upr. Sl. Naroda.

Jabolčnik,
sadni kis, vino letošnje, slivovka, vino v steklenicah v veliki množini razpošilja
Maks Jerausch, Stolni trg 2, Maribor.

Sobna, napisna in druga pleskarska dela
(mirovni materijal) prevzema
Ivan Pirker in dr.
Ljubljana, Reber št. 11.

Proda se stavbišče
Knežji dvorec
(Fürstenhof) 6623
v Gosposki ulici v Ljubljani v izmeri okroglo 3600 m² in travnik na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v odvetniški pisarni dr. Edvin Ambrožič v Ljubljani, Knafijeva ul. 4.

Ptičjo krmo priporoča trgovina s semeni Sever & Komp. Ljubljana, Marijin trg 8. 7514

Dva konja se kupita, ne nad 8 let stara, 16 pesti visoka, porabna za kočijo in težko vprego. Ponudbe na Poštni predal št. 54. 7922

1000 kg konopnega semena prodam za ceno po dogovoru. Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani. 7919

Klavir ali pianino, dobro ohranjen, se kupi. — Ponudbe tvrdki Vidmar pred Škofijo 19. v Ljubljani, 7917

Proda se: dobro okrajšan kovaški meh, 60 kg žrebljev za kvedrovce, 10P kg solne kisline, 55 kg konopne vrvi ter več drugih stvari. Kje, pove uprav. „Slov. Naroda". 7914

Mlad mesarski pomočnik vajen tudi prekajevalske obrti, se sprejme po novem letu. Plača po dogovoru. Istotam se sprejme tudi vajenec. Franc Golob, Sp. Šiška 50. 7880

Hišna oprava za dve spalni sobi iz orehovega in iz mehkega lesa, sestoječa iz 2 visokih omar, 2 postelj, 2 nočnih omaric, 1 umivalne omare, z ogledalom, 1 mize, 4 stolov naprodaj pri Mat. Gogala, mizar na Bledu

Kuharica snažna, pridna in poštena, se sprejme poleg hišne v trgovsko hišo v Ljubljani. Razumeti mora razven dobre kuhe tudi druga gospodinjska dela. Naslov pove upr. »Slov. Naroda«. 7875

Bukova drva se prodajajo v polenih na metre in vagone, kakor tudi na drobno klana, od 500 kg naprej in se dostavlja o poljubno tudi na dom. Josip Plankar, Dolenjska cesta št. 5, gostilna Kramar. 7828

2 krasna kočijska konja z ogrsko konjsko opravo ter popolnoma nov lovski voz na finih resih, naprodaj za lastno ceno. Več pove Muška, Novomesto št. 176. 7916

Nazanjam amaterjem, da imam še v zalogi mnogo fotografičnih razglednic in papirja velikosti 9×12. Oddam tudi v najmanjši množini. Fotografična zaloga Lergetporer, Bled. 7897

Proda se: 4 60 kock za suho, 30 steklenic po 1 lit. limonadne esence, 20 steklenic po ½ l limonad esence, 250 pol šmirgljevega papirja ter dobro ohranjene enovrstne harmonike in lepa breja molzna koza. Naslov pove upr. »Slov. Nar.". 7796

Invalidi, ki imate veselje napraviti skušnjo za kinooperatorje in še nimate eksistence, pošljite le pismene naslove in opis zdravstvenega stanja ter kateri udje vam manjkajo, oziroma v koliko so isti pokvarjeni in sicer le pismeno na naslov Niko Ogrič, operater, Ljubljana, Mestni trg 24, I. nadstr. Oni pa, koji ste se že oglasili, izvolite počakati par dni, da dobim odgovor Nar. vlade SHS v Ljubljani. 7883

Kupujem lepe prave suhe gobe! **Prodajam** kremo za čevlje v kovinastih dozah, ½ doze po K 15. 1/1 doze po K 28 za tuc., mast za čevlje, čevlje z lesenimi in usnjatimi podplati, sirkove in žimnate krtače, toaletno milo, kolomaz, tržne terbice, lesene in porcelanaste pipe, pralni prašek i. t. d. po najnižjih cenah, izvrstno lansko vino, borovničar, slivovko, tropinjevec, čajni rum, kavni in čajni nadomestek že oslajen. M. RANT, Kranj. 7411

Dama, ki se nahaja momentano v hudi denarni stiski, apelira z zaupanjem na usmiljena srca, ki bi ji hotela posoditi K 2.5 0·— proti mesečnemu odplačilu po K 50·—, kar bi bilo marsikomu malenkost a njej v veliko pomoč, za katero bi mu bila vedno hvaležna. Obenem zagotavlja, da je varnost posojila popolnoma zajamčena. Resne ponudbe pod šifro „Pomoč v sili" na upr. »Slov. Nar.« Prosi se nujne pomoči. 7901

Gospodarski pristav, 24 let star, popolnoma zdrav, absolviral nižjo gimnazijo, abs. triletni gospodarski zavod, vešč v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika, vešč vseh panog modernega kmetijstva, štiri leta na velikih eraičnih ekonomijah zaposlen, želi vstopiti na veliko ekonomijo v službo. Posebno znanje v živinoreji. Lahko položi kavcijo. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe pod „Živinoreja/7845" na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 7845

Slovenke! Mladi poduzetnik, posjedujem svoj posao u Zagrebu, zbog stanovitih razloga nastavljen, želim se upoznati radi skore ženidbe s djevojkom ili udovicom u dobi od 20—25. god. te koja je lijepa, dobra kućanica, i ugodne vanjštine, potrebno, da ima svoju potpunu opremu, a po mogućnosti inešto novca, što bi bilo sa proširenje poduzeća. Ozbiljne i otvorene ponude molim slati po mogućnosti sa fotografijom na uprav. »Slov Naroda« pod naslov „Sretna budućnost 7944" najkasnije do konca ovoga mjeseca. 7944

Proda se:
novo **Puchovo kolo** z novo pnevmatiko, večja množina boljših **novih vrečk tri dvobrezne kočije, stroj** za čiščenje žita in vrtni **sklopni stoli** ter **dalmatinsko vino.** — Povpraša se **Prešernova ulica štv. 54/I.** med 4. in 5. uro popoludne. 6479

Pristno toaletno milo
fino dišeče, komad 100 gr težak, 3 komadi K 15.—, 6 komadov K 28.—, 12 komadov K 52.—

Pravo domače suho milo za pranje
kg K 26.— Proti vpošiljatvi zneska naprej dobavlja M. Jänker, eksportno podjetje v Zagrebu št. 15, Petrinjska ulica št. 3, Hrvatsko. 5855

Ako rabiš pohištvo, oglasi se v zalogi pohištva na Marie Terezije cesti št. 13, (Kolizej). 6991

Lovske puške kal. 16 in kal. 12 so naprodaj pri F. K. Kaiser, puškar Šelenburgova ulica št. 6. 7401

Učenca iz dobre hiše sprejmem v popolno oskrbo v umetni mlin; ali pa sprejmem pomagača. Alojz Rupec, St. Pavel pri Preboldu. 7927

Vrtnarija se vzame v najem, najraje v Ljubljani ali pa tudi drugje v kakem prometnem kraju. Naslov v upr. »Slov. Naroda«. 7893

Usnja za podplate, boksa črnega, gornja usnja, 2 para novih moških čevljev št. 44 in 6 m dolga vinska cev se proda po nizki ceni. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda" pod „boks 7888".

Namesto 3% v hranilnicah plačam 5% polletno anticipando za posojilo 5—10.000 kron, vračljivih proti trimesečni odpovedi po preteku enega leta. Ponudbe pod „5% posojilo/7905" na upr. »Slov. Nar.« 7905

Tvarnica žeste i špirituoza traži odmah prvorazrednoga **putnika** s valjanom stručnom spremom **za cijelu Sloveniju.** Ponudbe s navodom prakse, reference i svijedočbe na **zavod za oglašivanje J. Blockner, Zagreb L. —78 pod „Putnik".** 7658

Gospodar za posestvo s 50 orali poljedelske zemlje, se išče. Znanost vseh strok poljedelstva, živinoreje, vinarstva in kletarstva se zahteva. Oženjeni, katerih žena bi tudi kuhala za posle, imajo prednost. Pri popolnoma prostem stanovanju primerno plačilo po dogovoru. Zglasiti se je s prepisom spričeval dosedanjega službovanja pri Otomarju Bambergu v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16. 7789

2 lepi moški suknji se prodasta. Gosposka ul. 6, II. nadstr., od 2.—4 pop. 7890

20 kg moke štev. 0 dam tistemu, ki mi preskrbi za takoj meblovano stanovanje vsaj za 3 mesece 2 sobi in kuhinjo. Ceni ponudbe pod šifro „Moka/7918" na upr. »Slov. Nar.« 9187

Trgovski pomočnik, 27 let star, izučen meš. s roke, želi službe, najraje kje na deželi, eventuelno sprejme tudi kako drugo primerno mesto. Cenj. ponudbe na upravništvo »Slov. Nar.« pod „Soliden 63/7878".

Izobražena strežnica za bolno gospo se proti dobri plači takoj sprejme. Prednost tista, ki se razume nekoliko v ročnih delih oz. zna pripraviti lahka jedila. Franc Lenart trgovec Ptuj. 7926

Zamenjam 2 hiši v Ljubljani s primernim posestvom na deželi, najraje v Ljubljanski okolici. Ena hiša ima 3 prodajalniške prostore s stanovanji, druga z večjim skladiščem ali delavnico s stanovanji. Cenj ponudbe pod šifro „Zamenjava 7920" na upr. »Sl. Nar.« 7920

Kočijaši. Traže se dva kočijaša za teške konje, a osim toga mora biti jedan od ove dvojice vješt vožnji sa kočijom. Isti moraju biti zdravi, jaki i pouzdani ljudi te neoženjeni. Plaća mjesečno K 200·—, stan u naravi i svietlo. Ponude slati na Prvi hrvatski mlin načigre d. d. u Karlovcu. 7893

Kinopodjetniki! kateri žele v svojih podjetjih predvajati filme s slovenskimi ali hrvatskimi nadpisi in opisi, naj blagovolijo vposlati natančne naslove, kje se podjetje nahaja ter kolikokrat isto menja svoj program, na naslov Niko Ogrič, operater, Ljubljana, Mestni trg 24, I. nadstr. 7882

Parafinskih sveč in parafina
potrebujemo vsako količino in prosimo one, ki imajo to blago, da nam je ponudijo ob označbi cene, velikosti, opreme in količine
Trbojević & Pudarić, agent. komisioni posao, **Karlovac.**

Največja izbira
božičnih drevesc
vsakovrstnih aranžmajev, šopkov, različnih palm ter krasna izbira vsakovrstnih najmodernejših salonskih cvetlic.
Prva ljubljanska cvetličarna **VIKTOR BAJT.**

ČEVLJI
z gumijastimi podplati so zopet, in ker so sirovine pošle, zadnjikrat v zalogi. — Cena za moške K 85·—, za ženske K 73·—. Zaloga čevljev „PEKO"
Peter Kozina & Ko. v Ljubljani, Breg.
Naročila po pošti se ne izvršujejo.

Izboren čajni ekstrakt
z rumom, 2 žlici v čašo tople vode dà izboren čaj z rumom, kavni nadomestek v kockah in na vago, tudi s sladkorjem, fino dišeče toaletno milo in čajni nadomestek. Preskrbim tudi podplate, otroške, ženske in moške čevlje, platno in blago za razne obleke, pralni prašek, papir in papirnate vrečice po najnižjih cenah. — Alojzij Olifčič, Ljubljana, Stari trg št. 2 7975

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)
obrestuje od 1. prosinca 1919 naprej do preklica **hranilne vloge broz odpovedi po 3% hranilne vloge proti trimesečni odpovedi po 3¼%.**
V Mariboru, 21. grudna 1918. **Ravnateljstvo.**

Pozor! Jugoslovani! Trgovci!
Nudim Vam zemljevid celokupne Jugoslavije. Vsak trgovec naj bi ga prodajal, vsaka hiša naj bi ga imela; saj je to zemljevid naše svobodne domovine. Cena na drobno 2 K. Denar naprej. Trgovcem pošljem najmanje 50 zemljevidov za 60 kron, prosto poštnine proti povzetju. Za večja naročila popust po dogovoru. Se priporočam **Rudolf Cetič, Vrhnika.**

Javna dražba vina.
Dne 28. t. m. ob 9. uri dopoldne se bode potom dražbe na postaji Sevljica prodalo 22 sodov lanskega vina v posodah od 300—450 litrov. Vino pride v posameznih posodah naprodaj.
Županstvo Šmarje-Sap.

Nabavljajte si sliku našega vladara!
Upravo je izašla u veličini 34×47 cm vrlo uspjela, fino izradjena slika **Njegovog Veličanstva kralja Srba, Hrvata i Slovenaca**
Petra I.
Preporuča se, da si sliku našega vladara nabave svi uredi i zavodi kao i privatnici. Cijena je primjerku K 5·—. Naručbe poštom obavljaju se brzo i točno uz pouzeće ili uz unapred priposlani iznos a upravljaju se na Knjižaru Jugoslavenske akademije L. Hartmana, (St. Kugli) Zagreb, Ilica 39

Za Božič!
Žepne ure od K 38·— naprej, zavratne verižice od K 90·— naprej, briljantni prstani od K 150·— naprej, briljantni uhani od K 200·— naprej.
Velika izbira.
Trgovina ur, zlatnine in briljantov
F. ČUDEN Sin
nasproti glavne pošte.

Kinematograf „Jugoslavija"
ki se ima otvoriti te dni v Novem mestu, vljudno vabi cenj. občinstvo na brojno udeležbo.

! Prilična darila za Božič !
Fine perz in turške preproge, zastore in namizna pogrinjala
pri tvrdki
BENEDIKT & KO, Ljubljana, Prešernova ulica.

Srbečico, hraste, lišaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SKABAFORM" - mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3·—, veliki K 5·—, porcija za vodbino K 12·—.
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu", Ljubljana, Marijin trg.** 5958
Pozor na varstveno znamko „SKABAFORM"

Naznanilo.
Obrtno pomožno društvo v Ljubljani reg. zadr. z omej. zav. naznanja, da bode od
1. jan. 1919 naprej do preklica obrestovalo hranilne vloge po 3% s pristavkom, da je vložnikom dano na voljo, dvigniti svoje vloge ako s tem sklepom niso zadovoljni.

Dražbeni oklic.
V petek dne 27. grudna 1918 ločno ob 9. uri dopoldne se bode prodajalo v jahalnici, Bleiweisova cesta št. 1 potom javne dražbe 1 barako, 3 trenske vozove, prazne zaboje, žimo in razne druge predmete proti takojšnjemu plačila v gotovini. — Zdražilec mora na lastne stroške takoj odstraniti kupljene predmete.
LJUBLJANA, dne 21. grudna 1918.
Za vodstvo stvarne demobilizacije: Ing. **Kobal.**

Za božič! Samo dobre ure, zlate, srebrne, nikljaste in jeklene, ure na nihalo (ni vojno blago) in budilke — Uhani, prstani, koliéji, moške in damske verižice srebrne in amer. dublé itd. po najnižjih cenah. K. LINHART, urar, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7. Opomba. Samo dobro izučen strokovnjak, ne pa trgovec more razločiti, kakšna ura je dobra. 7723

Razglas.
Podpisane banke so sklenile z ozirom na temeljito izpremenjene denarne razmere, znižati obrestno mero od vlog na hranilne knjižice, tekoči račun in žiro-konto,
počenši s 1. januarjem 1919 na 3%
o čemer se cenj. občinstvo tem potom obvešča, s pripombo, da mu je na prosto dano, vloge pred tem terminom dvigniti.
Ljubljana, 20 decembra 1918.
Ljubljanska kreditna banka, — Kranjska deželna banka, — Podružnica jadranske banke, — Podružnica avstrijskega kreditnega zavoda — Podružnica češke industrijalne banke. — Podružnica splošne prometne banke, — Ilirska banka.